

TALOUSARVIO 2024

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2024–2026

Sisällysluettelo

1. Kuntayhtymän johtajan katsaus.....	2
2. Toimintaympäristöt ja sen muutossuunnat	5
2.1 Taloudellinen kehitys	5
2.2 Työllisyyden kehitys.....	6
2.3 Ylä-Savon väestö.....	6
2.3.1 Väestön kehitys	6
2.3.2 Yläsavolaisten koulutus.....	7
3. Kuntayhtymästrategia ja strategiset linjaukset.....	8
3.1 Taustaa strategiavalinnoille	8
3.2 Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategiset tavoitteet 2024–2028	9
3.2.1 Arvot.....	9
3.2.2 Visio 2028.....	9
3.2.3 Strategiset kehittämisohjelmat 2024–2028	9
4. Koulutuskuntayhtymän talous	14
4.1 Talousarvion perusteet	14
4.2 Käyttötalous ja tuloslaskelma	16
4.2.1 Vuodet 2025 ja 2026	18
4.2.2 Tulosalueiden talousarviot ja suunnitelmat	18
4.3 Investoinnit ja rahoitus.....	19
4.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	19
5. Tulosalueiden suunnitelmat.....	22
5.1 Yhtymähallinto	22
5.2 Osaamispalvelut	23
5.3 Oppimisympäristöt.....	23
5.4 Kehittämispalvelut.....	24
5.5 Yhtymäpalvelut.....	25
6. Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026.....	27
6.1 Kuntayhtymän tuloslaskelma yhteensä ja talousarvio tulosalueittain	27
6.2 Investointiosa	29
6.3 Rahoituslaskelma	30
6.4 Poistosuunnitelma.....	31

1. Kuntayhtymän johtajan katsaus

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on ammatillisen koulutuksen järjestäjä, joka ylläpitää monialaista Ylä-Savon ammattiopisto nimistä oppilaitosta. Kuntayhtymä omistaa myös EduSavo Oy nimisen osakeyhtiön, jonka tehtävänä on tuottaa kilpailutilanteessa markkinoilla tuotettavia koulutus- ja kehittämispalveluita.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä perustettiin 1962 ja opetustoiminnan aloittamisesta tulee 60 vuotta vuonna 2024. Ammatillisen koulutuksen aloittamisesta Ylä-Savossa Peltosalmella tulee 150 vuotta täyteen 2025. Vietämmekin talven 2024/2025 juhlavuotta teemalla ”60/150 vuotta ammatillista koulutusta Ylä-Savossa”. Nykyisin oppilaitoksessamme opiskelee vuosittain n. 4000 yksittäistä henkilöä, joista muodostuu rahoituksen perusteeksi n. 1650 opiskelijavuotta. Yksi opiskelijavuosi on suhteellinen mittayksikkö, joka tarkoittaa sitä, että yksittäinen henkilö opiskelee vuoden jokainen päivä. Organisaatiossamme työskentelee tällä hetkellä n. 230 työntekijää eri ammattiryhmissä.

Ylä-Savon ja koko Suomen väestörakenteen muutokset tuovat mukanaan merkittäviä haasteita koko koulutuslalle. Erityisen huomionarvoista on nuorten määrän nopea väheneminen, mikä asettaa erityisiä paineita sellaisille koulutusjärjestäjille, joiden toiminta perustuu enimmäkseen yhteishaussa hakeutuvien opiskelijoiden varaan. Nuorten määrä vähenee käytännössä koko Suomessa ja vain muutamalla seutukunnalla on odotettavissa vähäistä peruskoulun päättävän ikäluokan kasvua. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän osalta opiskelijaprofiili on painottunut aikuisiin opiskelijoihin, joiden osuus koko opiskelijamäärästä on 2/3 osaa.

Hallitusohjelman mukaan ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmää tullaan uudistamaan. Uudistuksen valmistelu on suunniteltu tapahtuvaksi talven 2023/2024 aikana, ja muutokset tulisivat voimaan 1.1.2025. Nämä muutokset vaikuttavat suoraan koulutuksen järjestäjiin. Rahoitusta ja muita uudistuksia valmistelevat työryhmät ovat aloittaneet toimintansa, ja esityksiä odotetaan keväällä 2024. Siksi näiden muutosten vaikutuksia ei voi vielä tässä vaiheessa arvioida täsmällisesti. Kuitenkin on selvää, että järjestäjien rahoitustasot tulevat muuttumaan vuoden 2025 alusta lähtien. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän osalta näiden muutosten vaikutuksia ei voi vielä tässä vaiheessa ennustaa.

Hallitusohjelman mukaisesti muutoksia tullaan tekemään myös toiminnanohjaukseen sekä selkeämpään tavoiteohjaukseen. Ammatillisen koulutuksen tulee järjestelmänä kyetä entistä paremmin vastaamaan työelämän osaamistarpeisiin, parantamaan työllistymistä sekä vähentämään keskeyttämistä. Aikuisten opiskelijoiden osalta painopistettä tullaan siirtämään kokonaisten tutkintojen suorittamisesta yhä enemmän pienempiin osaamiskokonaisuuksiin sekä koulutusastetta nostaviin koulutuksiin. Oppivelvollisten osalta halutaan varmistaa, että jokainen opiskelija kykenee saavuttamaan toisen asteen tutkinnon.

Edellä kuvatut muutokset tarkoittavat myös käytännössä sitä, että nykymuotoinen ammatillinen koulutus ja sen rahoitusjärjestelmä kokevat merkittäviä muutoksia vuoden 2025 alusta alkaen. Tämä tulee vaikuttamaan myös siihen, miten ammatilliseen koulutukseen varatut määrärahat Suomessa tullaan kohdentamaan. Tässä vaiheessa ei ole mahdollista arvioida sitä, miten muutokset vaikuttavat yksittäisiin järjestäjiin. On kuitenkin todennäköistä, että muutokset kohtelevat eri järjestäjiä hyvin eri tavoin. Tämän takia vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmassa olevat vuodet 2025–2026 ovat hyvin epävarmoja tulorahoituksen osalta, tietoa ei tässä vaiheessa ao. vuosista ole saatavilla. Tietoa rahoitusjärjestelmän muutoksien vaikutuksista saataneen loppukeväältä 2024. Kuntayhtymän strategiassa on varauduttu toiminnan merkittävään tehostamiseen vuoden 2024 aikana, keskeisinä keinoina ovat mm. Lean toimintamallien yhä vahvempi käyttöönotto sekä tätä tukevien työkalujen hankinta.

Asiat, jotka tulevat hyvin todennäköisesti säilymään ja vahvistumaan tulevissa muutoksissa ovat vaatimukset koulutuksen korkeasta laadusta, vaikuttavuudesta sekä suoritteiden määrän nostamisesta. Tämä tarkoittaa käytännössä valtakunnan tasolla sitä, että koulutuksen keskeyttämisiä tulee vähentää, opetuksen laatuvaihteluihin puuttua, opiskelijoiden työllistymistä ja jatko-opintoihin siirtymistä edistää ja ylipäättään sellaisten toimintamallien käyttöönottoa, jossa koulutukseen käytetyillä euroilla saadaan yhä enemmän vastinetta. On kuitenkin todennäköistä, että koulutukseen varatut kokonaismäärärahat eivät tule lähivuosien aikana kasvamaan muutoin kuin indeksitarkistusten osalta.

Samanaikaisesti aikuisten osalta koulutuksen painopiste tulee todennäköisesti muuttumaan tutkintokoulutuksesta tutkinnon osiin tai sitä pienempiin koulutuskokonaisuuksiin sekä tutkintotasoa nostaviin koulutuksiin. Tämä tarkoittaa myös meillä sitä, että aikuisten osalta koulutusten kestot tulevat lyhenemään, opiskelijavirtauma todennäköisesti kasvamaan sekä opintojen painopiste siirtymään AT- ja EAT tasoille. Toiminnan tehokkuuden näkökulmasta hakeutumisprosessia tuleeikin entisestään sujuvoittaa, jotta suurempi joukko opiskelijoita voidaan palvella tehokkaasti ja laadukkaasti.

Opintojen lyhenemisen myötä myös sisältöjen uudelleen kohdennuksia tullaan tekemään. Koulutuksen painopiste on jatkossa yhä enemmän sellaisessa koulutuksessa, jonka tuloksellisuus yhteiskunnan näkökulmasta on keskiössä. Koulutuksen tulee työllistää tai sen tulee selkeästi uudistaa työssä olevan väestön osaamista suhteessa muuttuviin työelämän vaatimuksiin. Ministeriö valmistelee osana rahoitusjärjestelmän uudistusta myös toimintaa arvioivia mittareita, jotta mm. työllistymisen seuranta voitaisiin nykyistä nopeammin arvioida. Nykymittaristo ei tarpeeksi hyvin ohjaa järjestäjien toimintaa kansallisella tasolla.

Kuntayhtymän strategiamalli on ns. rullaava strategia, eli päivitämme vuosittain strategisia kehittämisohjelmia havaittujen muutostarpeiden näkökulmasta. Vuoden 2024 osalta strategiaan on tehty tällainen päivitys. Strategiaan tehdään määrärajoin myös suurempia päivityksiä, jolloin myös strategian perusteet käydään läpi. Vuonna 2024 on tarkoitus tehdä laajempi päivitys vuosille 2025–2029. Tämä tarjoaa mahdollisuuden tarkastella tulevaisuuden tarpeita ja kehittää toimintaa tulevien väestörakenteen muutoksien, nuorten määrän vähenemisen, rahoitusjärjestelmän uudistuksiin ja aikuisten opiskelijoiden koulutuksen uudelleenkohdentamisen osalta.

Vuoden 2024 perusrahoitus päätetään ns. tavoitteellisena opiskelijavuositöiden sekä mahdollisina harkinnanvaraisina korotuksina. Tavoitteellisten opiskelijavuosien osalta kuntayhtymä arvioi, että vuoden 2024 tavoitteelliset opiskelijavuodet ovat vähintään samat kuin vuonna 2023.

Talousarvion lähtökohtana on, että OKM:n ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosien kautta saatava rahoitus nousee vuoden 2023 tasosta. Valtionosuuden määräksi on talousarviossa arvioitu 19,4 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen indeksi v. 2024 on valtion talousarvioesityksen mukaan +1,8 % ja lisäksi on tarkistettu v. 2022 ammatillisen koulutuksen indeksi. Kuntayhtymän rahoitukseen on ennakoitu myös lievä vaikuttavuusrahoituksen lasku. Mikäli vuonna 2025 voimaan astuvasta rahoituslainsäädännön uudistuksesta aiheutuu jo vuoden 2024 puolella käynnistettäviä toimia, on mahdollista, että kuntayhtymässä joudutaan valmistelemaan vuoden 2024 aikana talousarviomuutos. Tilannetta tullaan tarkastelemaan alkuvuoden aikana siten, että kuntayhtymän osavuosikatsauksen jälkeen pystyttäisiin arvioimaan rahoituslainsäädännön muutosten taloudellisia vaikutuksia.

Yhtymävaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kuntayhtymä panostaa tulevana vuosina merkittävästi toiminnan ja toimintamallien kehittämiseen. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat eYSAO, koulutuspalvelujen kehittäminen ja tuotteistaminen, kansainvälistymisen lisääminen sekä toimintamallien ja osaamisen kehittäminen asiakastarpeita vastaavaksi. Teemme jatkossakin investointeja fyysisiin oppimisympäristöihin, joilla varmistamme tilojen turvallisuuden ja terveyden tilojen käyttäjille (sekä ihmiset että eläimet).

Tilojen kokonaismäärän vähentämistä jatketaan edelleen kiinteistöstrategian mukaisesti.

Vuonna 2024 jatketaan v. 2021 aloitettua eYSAOn kehittämistä. Panostamme merkittävästi digitaalisten palveluiden kehittämiseen. Tavoitteena on, että voimme tuottaa asiakaskohtaisesti segmentoituna koulutus- ja muita palveluita siten, että asiakkaan kannalta paras tapa palvelun käyttöön voidaan turvata. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ns. lähipalveluina tarjoamme aina kaiken sellaisen opetuksen, jossa lähiopetus on paras tapa järjestää koulutusta. Lähiopetuksenkin yhteydessä kaikki opetusmateriaalit ovat digitaalisessa muodossa Itslearning -järjestelmässä, jotta materiaalin yhtenäinen muoto ja laatu voidaan varmentaa. Samalla uudet järjestelmät mahdollistavat opiskelijalle omien opintojen paremman seurannan. Sellainen opetustarjonta, jossa opiskelijat ovat esimerkiksi aikuisia ja asuvat eri puolella Suomea, on yhä useammin eYSAOn puolella ohjattuna opetuksena. Näiden lisäksi tarjonnassa on jonkin verran myös täysin itsenäisesti suoritettavia opintoja. Digitaalinen kampus ei poista fyysisillä kampuksilla tehtäviä opintoja vaan laajentaa oppimisen mahdollisuuksia ja sitä kautta vahvistaa YSAOn roolia laadukkaana valtakunnallisena koulutuksen järjestäjänä.

YSAOn omalle henkilöstölle mm. hallintoon liittyvät palvelut ovat aina ensisijaisesti digitaalisia, jotta laajalla maantieteellisellä alueella asuvat työntekijät pystyvät palveluita käyttämään tasapuolisesti. Kampuksillamme lähipalveluna toteutuvat mm. fyysisiin laitteisiin liittyvät tuki- ja korjaustoimet.

Panostamme edelleen koulutusten tuloksellisuuteen ja vaikuttavuuteen. Käynnistämme kehitystyön, jossa opiskelijoillamme on mahdollisuus jo opintojen aikana saada ymmärrystä sujuvien työtapojen merkityksestä yritysten tuottavuuden kehittäjänä. Tavoitteena on, että uutta koulutuskonseptia päästään pilotoimaan syksyn 2024 aikana.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymänä olemme toteuttaneet vuodesta 2018–2022 n. 1547 opiskelijavuotta / kalenterivuosi, joka oli sama kuin kuntayhtymän v. 2022 saama varsinainen opiskelijavuositoteutus. Vuoden 2022 toteuma oli 1636 opiskelijavuotta ja v. 2023 arvioitu toteuma tulee olemaan n. 1660 opiskelijavuotta. Vuoden 2024 tavoite on nostettu 1640 opiskelijavuoteen.

Ylä-Savon alueella suurimmat haasteet liittyvät peruskoulun päättävien ikäluokkien pienenemiseen (n. 31 % väheneminen v. 2036 mennessä) ja samanaikaiseen työikäisen väestön määrän laskuun (n. 24 % väheneminen). Samalla työvoiman saatavuuden ongelmat tulevat pahentumaan. Tämän takia edistämme omalta osaltamme työ- ja osaamisperäistä maahanmuuttoa osana laajempaa yhteistyöverkostoa.

EduSavo Oy:n alustava arvio vuoden 2023 liikevaihdosta on n. miljoona euroa ja tuloksesta n 90 000 euroa. Liikevaihtotavoitetta pienentää maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen poistuminen vuodelta 2024. Yhtiön tavoitteet käsitellään yhtiön hallituksessa marraskuussa 2023.

Ammatillisen koulutuksen merkitys säilyy vahvana tulevaisuudessa, ja sen kehittyminen ja muuntautuminen ovat olennainen osa tätä matkaa. Vaikka nuorten ikäluokka pienentyykin, ammattien nopea muuttuminen ja kehittyminen tarkoittavat, että aikuisten uudelleen- ja täydennyskoulutuksella on edelleen suuri tarve. Uudet opetusmenetelmät ja -teknologiat mahdollistavat monipuolisemman koulutustarjonnan, ja samalla opiskelijoilla on entistä paremmat mahdollisuudet päivittää osaamistaan paikasta riippumatta. Tavoitteenamme on säilyttää asema Ylä-Savon keskeisenä ammatillisena kouluttajana ja laajemmalla alueella erikoistuneena osaajana. Tarjoamme laadukasta koulutusta, joka kestää vertailun niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Uskomme vahvasti, että onnistuneella työllämme voimme tukea seutukuntamme elinvoimaisuutta ja sen kehittymistä myös tulevaisuudessa.

Kari Puumalainen, Kuntayhtymän johtaja / rehtori

2. Toimintaympäristöt ja sen muutossuunnat

2.1 Taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan Suomen talous supistuu loppuvuonna. Kokonaisuudessaan vuonna 2023 talous ei kasva viime vuoteen verrattuna alkuvuoden hyvän kasvun ansiosta. Ensi vuonna niin yksityinen kulutus, investoinnit kuin vienti kääntyvät kasvuun ja BKT kasvaa 1,2 prosenttia. Vuonna 2025 kulutuksen sekä investointien kasvu vahvistuu, ja BKT kasvaa 1,8 prosenttia. Taantuma koettelee erityisesti asuinrakentamista ja myös teollisuuden tilanne on heikko, kun täyttyneitä varastoja puretaan. Taantuma näyttää kuitenkin toistaiseksi lievältä ja lyhytaikaiselta. Silti riskejä liittyy mm. rakentamiseen, kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen ja maailmantalouteen. Niiden toteutuminen viivästyttäisi talouden elpymistä ja pitkittäisi taantumaa.

VM odottaa kysynnän piristyvän niin Suomessa kuin laajemminkin euroalueella ensi vuonna. Inflaation hidastuminen jatkuu ja palkankorotukset ylittävät hintojen nousun. Korkojen nousu on jo pysähtynyt, ja niiden odotetaan kääntyvän laskuun ensi vuonna. Kotitalouksien ostovoima kääntyykin kasvuun, ja sen myötä myös kotitalouksien kulutus lisääntyy sekä vuosina 2024 että 2025.

Asuntorakentaminen vähenee rajusti, mutta energiasiirtymään liittyviä investointisuunnitelmia on ennätysmäärä. Edullinen energia ja kunnossa oleva hintakilpailukyky lisäävät myös tuotannollisia investointeja Suomessa.

Työllisyyden kasvu on taittunut kesällä ja lievä lasku jatkuu loppuvuonna. Heikoin työllisyystilanne on rakentamisessa. Työllisyyden lasku jäänee lyhytaikaiseksi ja työllisyyden ennustetaan kasvavan uudelleen jo ensi vuonna. Vuoteen 2025 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,3 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7 prosenttiin.

Julkisen talouden tilanne on heikko, eikä velkasuhteessa kasvussa näy taittumisen merkkejä vaan velkasuhde kasvaa lähes 82 prosenttiin vuonna 2027. Valtionhallinnon, kuntahallinnon ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämä on syvä, edelleen yli 14 miljardia euroa vuonna 2027.

Yrittäjien PK-barometrin mukaan Pk-yritysten suhdanneodotukset ovat palautuneet poikkeuksellisen negatiivisen alkuvuoden jälkeen lähelle vuoden takaista, lievästi negatiivista tasoaan. Energiakriisin helpottaminen ja Venäjän aloittaman hyökkäyssodan vaikutusten tasoittuminen on kääntänyt odotusten suunnan nousuun, joskin ne pysyvät edelleen negatiivisina. Talouden tilan odotetaan siis heikkenevän seuraavan vuoden aikana lievästi. Pohjois-Savon yrittäjien suhdannenäkymien saldoluku oli -6, joka on sama kuin valtakunnassa keskimäärin. Nimetyistä yritystoiminnan kehittämistarpeista tärkeimmiksi nousivat edelleen markkinointi ja myynti, henkilöstön kehittäminen ja koulutus sekä johtaminen. Pahin este Pohjois-Savossa oli yleinen suhdanne/taloustilanne.

Pohjois-Savon talouskehitys jatkui suotuisana vuonna 2022. Liikevaihto kasvoi 11,1 %, kun se koko maassa oli 15,7 %. Vienti kasvoi vuonna 2022 Pohjois-Savossa 17,9 %, koko Suomessa viennin kasvu oli 24,6 %. Maakunnan viennin arvo kasvoi 471 milj. euroa. Metalliteollisuuden viennin arvo oli Pohjois-Savossa 926 milj. € eli 30 % maakunnan kaikkien toimialojen viennistä. Ylä-Savossa vienti kasvoi 6,6 %, ja liikevaihto 9,6 %.

Pitkällä aikavälillä Ylä-Savo on vahvistanut asemaansa vientivetoisena seutuna, sillä se on yli kaksinkertaistanut vientinsä reilussa 10 vuodessa. Ylä-Savon viennin volyymi oli 680 milj. € vuonna 2022. Vuosina 2010–2022 viennin keskimääräinen vuosikasvu on Ylä-Savossa (7,5 %).

2.2 Työllisyyden kehitys

Yleistä talouskehitystä rasittaneet tekijät, energiakriisi, kiihtynyt inflaatio ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ajavat Suomen taloutta kohti taantumaa, joka heijastuu myös työmarkkinoihin. Elokuussa 2023 Suomessa oli 249 500 työtöntä työnhakijaa, mikä oli 10 400 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin elokuussa 2022. Koko maan työttömien osuus työvoimasta on 9,4 % eli 0,3 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten. Avoimia työpaikkoja oli koko Suomessa ilmoitettu 64 700, eli 30 700 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Uudet avoimet työpaikat olivat vähentyneet lähes kaikissa ammattiryhmissä; eniten palvelu- ja myyntityöntekijöiden, rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden, asiantuntijoiden sekä prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden ammattiryhmissä.

Pohjois-Savossa oli elokuun lopussa 10 576 työtöntä työnhakijaa, mikä on 619 työtöntä enemmän kuin vuosi sitten. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa on 9,4 %, mikä on 0,5 prosenttiyksikköä viime vuotta korkeampi. Nuorten, alle 25-vuotiaiden, työttömien määrä oli 1 219 ja pitkäaikaistyöttömien määrä 3 933.

Ylä-Savossa työttömiä työnhakijoita oli elokuussa 2 110, mikä on 2 % enemmän kuin vuosi sitten. Työttömiä oli Ylä-Savossa 9,6 % työvoimasta, korkein työttömyys oli lisalmessa, 11 %.

Avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt edellisvuodesta huomattavasti. Ylä-Savossa oli 302 avointa työpaikkaa elokuussa 2023, kun vuosi sitten avoimia paikkoja oli 667.

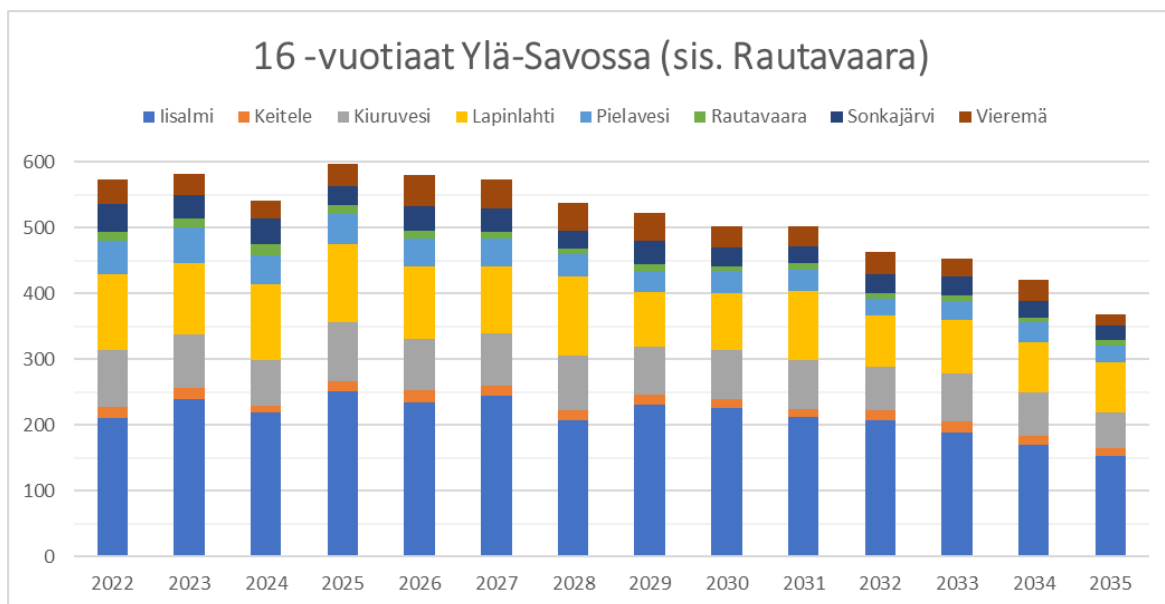
Ammattiryhmittäin tarkasteltuna Pohjois-Savossa on pulaa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten lisäksi kodinhoitajista ja tarjoilijoista. Ylitarjontaa on myyjistä, yleissihteereistä, kuljettajista sekä rakennusalan työntekijöistä.

2.3 Ylä-Savon väestö

2.3.1 Väestön kehitys

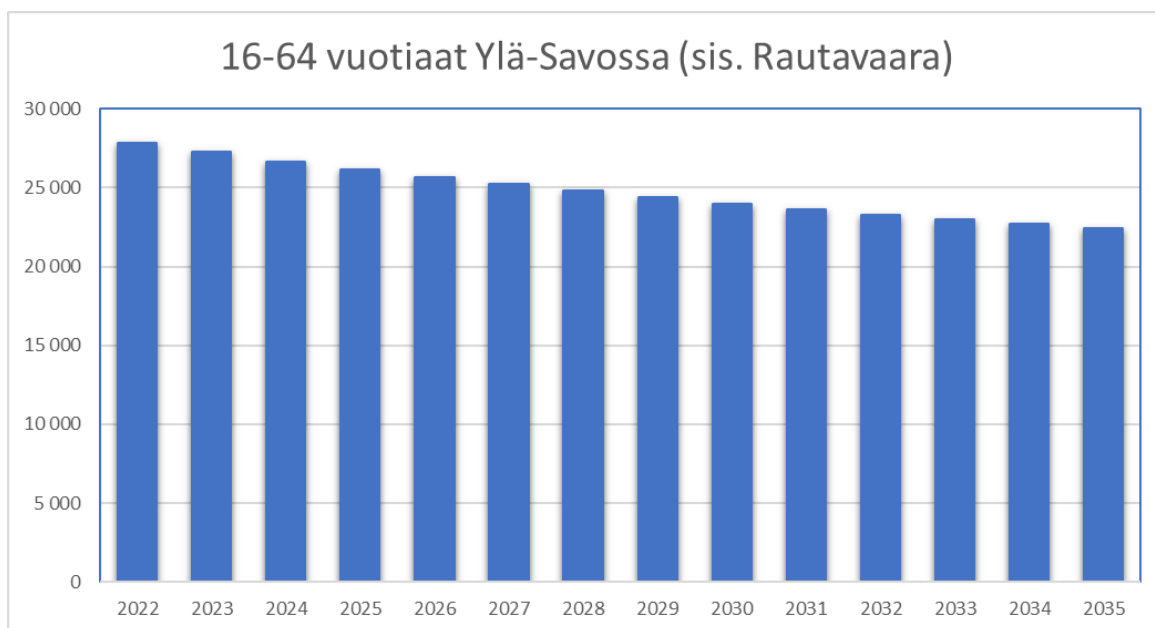
Vuoden 2022 lopussa Pohjois-Savon väestömäärä oli 247 689 henkilöä, kun se vuonna 2021 oli 248 363 asukasta. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän omistajakuntien alueella asukkaita oli 52 242, väkiluku pieneni edellisvuodesta 866 henkilöllä. Vuonna 2021 laaditun ennusteen mukaan yläsavolaisia (ml. Rautavaara) olisi vuonna 2030 47 725 henkilöä, vuonna 2035 45 353 asukasta, ja 43 318 henkilöä vuonna 2040.

Ammatillisen koulutuksen kannalta keskeistä on tarkastella potentiaalisten koulutettavien määrää. Yhtenä keskeisenä koulutuksen asiakkaana ovat oppivelvollisuusikäiset, eli alle 18-vuotiaat. Ylä-Savon kunnissa (ml. Rautavaara) peruskoulunsa päättäneiden ikäluokka pienenee vuodesta 2022 vuoteen 2035 ennusteen mukaan 205 (- 35 %) nuorella.

Kuva 1. 16-vuotiaat Ylä-Savossa ml. Rautavaaran kunta

Toisaalta myös seudun työvoima tarvitsee jatkuvasti osaamisensa kehittämistä, niin työssä olevat kuin työnhakijatkin. Työikäisen (16–64-vuotiaat) väestön määrä vähenee vuodesta 2022 vuoteen 2035 ennakkotiedon mukaan n. 5500 henkilöllä, mikä on 20 % vuoden 2022 työvoimasta.

Kuva 2. 16–64-vuotiaat Ylä-Savossa ml. Rautavaaran kunta

2.3.2 Yläsavolaisten koulutus

Ylä-Savon väestön vähentymisen ja ikääntymisen lisäksi oman haasteensa asettaa työikäisten koulutusaste. Vuonna 2022 yläsavolaisista 20–64-vuotiaista kaikkiaan 3 615 henkilöllä ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa. Tämä tarkoittaa 14 % työikäisistä yläsavolaisista. Ikäluokkaan kuuluvista miehistä ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa on 19 % ja naisista 10 % henkilöistä. Nämä ovat valtakunnallisesti keskitasoa.

3. Kuntayhtymästrategia ja strategiset linjaukset

3.1 Taustaa strategiavalinnoille

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on ollut mukana EfVET:in ja AMKE:n skenaariotyöskentelyssä, joissa molempien tarkoituksena on tehdä visiota ammatillisen koulutuksen kehitystrendeistä 2030 vuoden jälkeiseen aikaan. Samoja menetelmiä on hyödynnetty myös Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän omassa skenaariotyöskentelyssä. Skenaarioiden muodostamisen keskeisinä näkökulmina ovat koulutuksen rahoitusjärjestelmien kehittyminen ja tutkintoihin/täsmäosaamistarpeisiin liittyvät ilmiöt.

Näiden pohjalta luotiin neljä eri skenaariota, jotka kuvaavat koulutusjärjestelmän kehittymistä eurooppalaisessa viitekehyksessä.

Kuva 3. YSAOlla tunnistetut neljä skenaariota koulutusjärjestelmän kehittämisestä

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän osalta strategiatyöhön lisättiin toiminta-alueemme muut erityispiirteet mm. väestönkehitykseen, työvoiman saatavuuteen ja elinkeinoelämän tuleviin tarpeisiin liittyvät kokonaisuudet.

Suomalainen yhteiskunta on voimakkaassa muutoksessa sekä talouden haasteellisuuden että koko maan väestörakennemuutoksen osalta. Tällä on vaikutuksia myös koulutuksen järjestäjien toimintaan koko valtakunnassa. Samanaikaisesti työelämän osaamistarpeet kehittyvät jatkuvasti ja uusista osaajista on yhä suurempi pula. Koulutuksen järjestäjien näkökulmasta muutospaineet edellyttävät toiminnan tehostamista ja jatkuvaa sisällöllistä kehittämistä. Digitalisaatio on läpäissyt yhteiskunnan eri rakenteet ja tekoälyn hyödyntäminen on voimakkaasti tulossa osaksi kaikkea toimintaa.

Oppilaitoksen toimintaa kehitettäessä painopisteet löytyvät digitalisaation, koulutuksen saavutettavuuden, laadun ja työelämäväylyvyyden näkökulmista. Samalla pitää varmistaa, että käytössämme oleva

osaaminen (oma ja kumppanien osaaminen) vastaa asiakkaidemme tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjän näkökulmasta meidän tulee aktiivisesti olla mukana myös sellaisessa toiminnassa, joka on kansallisesti tunnustettu tärkeäksi kehittämiskohteeksi. Tällaisia ovat mm. kansainvälisyyteen ja koulutusvientiin liittyvät kokonaisuudet sekä työ- ja osaamisperusteisen maahanmuuton tuki.

Ylä-Savon seutukunnan kuten koko Suomen osalta merkittävin alueiden elinvoimaisuutta heikentävä tekijä on alueiden väestörakenne ja sen ennakoitu kehityskulku. Ylä-Savon seutukunnan alueella tilastokeskuksen arvion mukaan peruskoulun päättävän ikäluokan määrä laskee vuoteen 2036 mennessä 33,7 % ja vastaavasti työikäisten (16–67-vuotiaiden) määrä 24 %. Väestön väheneminen on valtakunnan keskitasoa.

Strategiapäivitystä vuosille 2024–2028 on ollut valmistelemassa koulutuskuntayhtymän koko henkilöstö strategiatyöpajojen kautta. Strategiaa on valmisteltu myös liiketoimintaneuvottelukunnan, opiskelijakunnan sekä yhtymähallituksen strategiatyöpajoissa. Nyt tehtävät strategian päivitykset ja täsmennykset eivät muuta vuoden 2022 strategiaa, vaan edellisen strategiakerroksen havainnot ja valinnat ovat edelleen valideja. Tämän strategian yhteydessä tarkennetaan kehittämisohjelmien vuosittaisia toimenpiteitä. Vuonna 2024 tehdään laajempi strategian uudistus, jossa tarkastellaan vuosien 2025–2029 keskeisiä kehittämiskohteita. Arvoja, visiota tai strategisia kehittämisohjelmia ei ole muutettu, vaan muutokset kohdistuvat kehittämisohjelmien sisällä oleviin kokonaisuuksiin.

3.2 Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategiset tavoitteet 2024–2028

3.2.1 Arvot

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän toimintaa ohjaavat arvot ovat luottamus ja vastuullisuus. Luottamuksella tarkoitamme lupauksen pitämistä kaikessa toiminnassamme ja sellaista toimintaa, että asiakas voi luottaa tuottamamme palvelun tasoon. Vastuullisuudella tarkoitamme vastuun kantamista omasta tekemisestämme ja kehittämisestämme sekä vastuuta muista. Koko henkilöstö toimii työssään vastuullisesti strategisten päämäärien saavuttamiseksi. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on vastuullinen osaamisen kehittämisen edesauttaja, toimintaamme luotetaan aina.

3.2.2 Visio 2028

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän päämääränä on olla asiakaslähtöinen ja resilientti organisaatio. Tämä tarkoittaa sitä, että palvelutuotantomme vastaa opiskelijoiden ja työelämän tarpeisiin kansallisesti ja kansainvälisesti. Toimimme ennakoidusti, toimintamme on joustavaa sekä uudistuvaa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

3.2.3 Strategiset kehittämisohjelmat 2024–2028

Uudet palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin, asiakkaan hyöty edellä

- Tarjoamme koulutuspalveluja asiakkaan tarpeen mukaisina kokonaisuuksina
- Kehitämme työpaikalla tapahtuvan oppimisen laatua

Uudistumme digitaaliseksi koulutusympäristöksi

- Opetustarjontamme ja opiskelijan tukipalvelut kehitetään digitaalisiksi (eKampus). Opiskelijan henkilökohtaisen opintopolun mukaisesti opetusta toteutetaan kampuksillamme tai työelämän oppimisympäristöissä
- Tarjoamme henkilöstöllemme tukipalvelut ensisijaisesti digitaalisissa kanavissa

Osaamisen johtamisella vastataan joustavasti ja nopeasti asiakastarpeisiin

- Uudistamme osaamisen ja resurssien ohjausmallin.
- Uudistamme ja sujuvoitamme omaa työtämme LEAN-menetelmiä hyödyntämällä

Vastuullisuus

- Pienennämme hiilijalanjälkeämme olennaisuusarvioinnin perusteella
- Kehitämme erityisesti sosiaalista vastuullisuutta

Palvelulupaus: YSAO tarjoaa asiakkailleen monipuoliset mahdollisuudet kehittää osaamistaan	Yhteisölupaus: Tarjoamamme koulutus- ja ohjauspalvelut vastaavat työelämän nykyisiin ja tulevaisuuden osaamistarpeisiin	Toimintakulttuurilupaus: Ajantasainen tieto ohjaa toimintaamme kohti tasalaatuista ja kestävää toimintakulttuuria	Henkilöstölupaus: Kaikilla YSAOlaisilla on mahdollisuus kehittää omassa tehtävässään ja roolissaan tarvittavaa osaamista
Tavoite: <u>Opetustarjontamme ja opiskelijan tukipalvelut kehitetään digitaalisiksi (eKampus).</u> Opiskelijan henkilökohtaisen opintopolun mukaisesti opetusta toteutetaan kampuksillamme tai työelämän oppimisympäristöissä	Tavoite: <u>Tarjoamme koulutuspalveluja asiakkaan tarpeen mukaisina kokonaisuuksina</u>	Tavoite: <u>Tarjoamme henkilöstöllemme tukipalvelut ensisijaisesti digitaalisissa kanavissa</u>	Tavoite: <u>Uudistamme osaamisen ja resurssien ohjausmallin.</u>
Toimenpiteet: • Tuotekehityksen tuki ja toteutus • Simulaattorit oppimisympäristössä ja simulaatio-opetuksen tuki • Maatalousalan uudet teknologiat ja syntyvän datan integrointi opetuskäyttöön	Toimenpiteet: • Otamme käyttöön konseptin tutkinnonosien tai pienempien koulutusten suunnitteluun ja toteutukseen	Toimenpiteet: • Tietojohtamisen edelleen kehittäminen	Toimenpiteet: • TOI: henkilöstön ja työajan suunnittelu palvelutarpeen mukaan • TOI: talouden ja osaamisen suunnittelu em. pohjalta

Palvelulupaus: YSAO tarjoaa asiakkailleen monipuoliset mahdollisuudet kehittää osaamistaan	Yhteisölupaus: Tarjoamamme koulutus- ja ohjauspalvelut vastaavat työelämän nykyisiin ja tulevaisuuden osaamistarpeisiin	Toimintakulttuurilupaus: Ajantasainen tieto ohjaa toimintaamme kohti tasalaatuista ja kestävää toimintakulttuuria	Henkilöstölupaus: Kaikilla YSAOlaisilla on mahdollisuus kehittää omassa tehtävässään ja roolissaan tarvittavaa osaamista
	Tavoite: <u>Kehitämme työpaikalla tapahtuvan oppimisen laatua</u>	Tavoite: <u>Pienennämme hiilijalanjälkeämme olennaisuusarvioinnin perusteella</u>	Tavoite: <u>Uudistamme ja sujuvoitamme omaa työtämme LEAN-menetelmiä hyödyntämällä</u>
	Toimenpiteet • Tehtäväroolien uudistaminen • Digitalisaation hyödyntäminen • Työpaikkaohjauksen edelleen kehittäminen	Toimenpiteet: • Mittausten suorittaminen • Uusiutuvan energian käytön mahdollisuuksien selvittäminen • Aurinkoenergian käyttöönotto	Toimenpide: • Toiminnan tehostaminen LEAN-menetelmällä keskeisten prosessien osalta.
		Tavoite: <u>Osaamislupausten ja vastuullisuuslupausten käyttöönotto</u>	Tavoite: <u>Kehitämme erityisesti sosiaalista vastuullisuutta</u>
		Toimenpiteet: • Lupausten mukaiset parantamistoimet	Toimenpiteet: • Opiskelijoiden osallistumismahdollisuuksien varmistaminen ja vahvistaminen • Työhyvinvointiohjelman laatiminen
Mittarit: • Hakeutuminen • Opiskelijapalautteet • Negatiivinen keskeyttäminen	Mittarit: • Opiskelijoiden sijoittuminen • Opiskelija- ja työelämäpalautteet • Opiskelijavuodet • Uudet koulutustuotteet	Mittarit: • Hakeutuminen • Läpäisy/ keskeyttäminen • Opiskelija- ja työelämäpalautteet • Tilikauden tulos • Työolobarometri	Mittarit: • Kehityskeskustelujen määrä • Henkilöstön koulutuspäivät/hlö

Taulukko 1. Strategiset kehitysohjelmat, tavoitteet ja toimenpiteet 2024–2028

TTS mittarit ja tavoitetasot 2024	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025	Tavoite 2026
Tulosmittarit						
Opiskelijavuodet OKM yhteensä (talousarvion perusteena olevat vuodet)	1 585	1 640	1 630	1 640	1 650	1 650
Suoritettujen perustutkintojen määrä	332	339	360	365	370	370
Suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrä	293	287	320	325	330	340
Koulutuksen vetovoimaisuus PT (ensisijaista hakijaa / yhteishaun aloituspaikka) (sis. Jatkuvahaku em. päivänä)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Vaikuttavuusmittarit						
Keskeyttämisaste (kokonaiskeskeyttäminen)	16,0 %	13,1 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %
Keskeyttämisaste (negatiivinen keskeyttäminen enintään)	6,3 %	5,0 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %
Läpäisyaste perustutkinnot (uudistettu mittari)	62 %	56 %	67 %	67 %	67 %	67 %
Läpäisyaste ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	69 %	71 %	75 %	75 %	75 %	75 %
Työllistyminen ja jatko-opinnot	90 %	90 %	88 %	90 %	91 %	91 %
Laatupalautteiden keskiarvo (1-5)	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Henkilöstömittarit						
TOB - kokonaisarvosana vähintään	Ei mitata	4,2	4,0	4,0	4,0	4,0
Kelpoisuusaste, ammatillisen peruskoulutuksen opettajat --> 2019 eteenpäin ammatilliset opettajat	85 %	84 %	95 %	95 %	95 %	95 %
Kehityskeskustelut käyty vuosittain (sis. Kehityskeskustelun ja osaamisarvioinnin päivityksen)	86 %	94 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Osaamisen kehittäminen, henkilöstö jolla min 3 pv / v		46 %	90 %	90 %	90 %	90 %
Terveysprosentti (% henkilöstöstä, jolla ei sairaspöissaoloja) - uusi mittari		36 %	65 %	65 %	65 %	65 %
Sairaspöissaolot pv / hlötyövuosi - uusi mittari		16	10	10	10	10
Talousmittarit						
Kannattavuus (toimintakate%)	9 %	6 %	2 %	4 %	6 %	6 %
Vakavaraisuus (omavaraisuusaste)	82 %	83 %	75 %	75 %	75 %	75 %
Maksuvalmius (kassan riittävyys pv)	146	164	45	45	45	45
Prosessimittarit						
Sisäiset auditoinnit	100 %	75 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Taulukko 2. YSAOn talous- ja toimintasuunnitelman mittarit ja tavoitetasot vuodelle 2024

Mittariseloste	
Tulosmittarit	
Opiskelijavuodet OKM yhteensä (talousarvion perusteena olevat vuodet)	OKM:n järjestämisluvan ja vuosittaisten suoritepäästösten yhteismäärä ao. talousarviovuodelle
Suoritettujen perustutkintojen määrä	Suoritettujen perustutkintojen määrä riippumatta koulutusmuodosta
Suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrä	Suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrä riippumatta koulutusmuodosta
Koulutuksen vetovoimaisuus PT (ensisijaista hakijaa / yhteishaun aloituspaikka)	Hakijoiden määrä yhteishaun päättymispäivämääränä verrattuna yhteishaussa olleisiin aloituspaikkoihin. Luvussa mukana sekä yhteishaussa olleet 1. sijaiset hakijat sekä jatkuvan haun kautta ao. päivänä perustutkintoihin olleet hakijat.
Vaikuttavuusmittarit	
Keskeyttämisaste (kokonaiskeskeyttäminen)	Tutkintoon (PT, AT, EAT) johtavasta koulutuksesta keskeyttäneet opiskelijat (kaikki syyt)
Keskeyttämisaste (negatiivinen keskeyttäminen enintään)	Tutkintoon johtavasta (PT, AT, EAT) koulutuksesta keskeyttäneet opiskelijat (negatiiviset syyt: jää työttömäksi/ei jatka koulutuksessa, syy ei tiedossa/katsotaan eronneeksi)
Läpäisyaste perustutkinnot (uudistettu mittari)	Seurataan 3 v sitten opintonsa aloittaneita ja heidän valmistumistaan (esim. kuinka moni 2016 vuoden aikana aloittaneista valmistunut 2019 loppuun mennessä)
Läpäisyaste ammatti- ja erikoisammattitutkinnot (uusi mittari)	Seurataan 2 v sitten opintonsa aloittaneita ja heidän valmistumistaan (esim. kuinka moni 2017 vuoden aikana aloittaneista valmistunut 2019 loppuun mennessä)
Työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen	Valmistuneille opiskelijoille tehtävän seurantakyselyn perusteella töissä olevien osuus valmistuneista (ARVO kysely kysymys: "Oma arviosi tulevasta tilanteesta koulutuksen jälkeen" (töissä, yrittäjänä, opiskelijana)
Laatupalautteiden keskiarvo (1-5)	Lakisääteisten opiskelija- ja työelämäpalautteiden sekä kerättyjen sisäisten palveluiden palautteiden keskiarvojen keskiarvo.
TOB - kokonaisarvosana vähintään (mittaus joka vuosi)	Työolobarometrin kokonaisarvosana koko kuntayhtymän osalta
Kelpoisuusaste, ammatillisen peruskoulutuksen opettajat --> 2019 eteenpäin ammatilliset opettajat	Muodollisesti kelpoisten opettajien määrä kaikista opettajista
Kehityskeskustelut käyty vuosittain (sis. Kehityskeskustelun ja osaamisarviointin päivityksen)	Kehityskeskustelut käyneiden henkilöiden osuus koko henkilöstöstä
Terveysprosentti (% henkilöstöstä, jolla ei sairaspöissaoloja)	Mitataan sen henkilöstön osuutta koko henkilöstä, jolla ei sairaspöissaoloja vuoden aikana
Sairaspöissaolot pv / hlötyövuosi	Sairaspöissaolopäivien määrä suhteessa syntyneisiin henkilötyövuosiin.
Talousmittarit	
Kannattavuus (toimintakate%)	Toimintakateen osuus toimintatuotoista
Vakavaraisuus (omavaraisuusaste)	Omavaraisuusaste
Maksuvalmius (kassan riittävyys pv)	Kassan riittävyys päivinä
Prosessimittarit	
Sisäiset auditoinnit	Sisäisten auditointien määrä % suunnitelluista

Taulukko 3. YSAOn talousarviomittareiden selosteet vuodelle 2024

4. Koulutuskuntayhtymän talous

4.1 Talousarvion perusteet

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän talousarvion ja kirjanpidon rakenne (organisaatiohierarkia) perustuu 1.1.2023 voimaan tulleen hallintosäännön mukaiseen organisaatorakenteeseen. Koulutuskuntayhtymän toiminta on organisoitu prosessijohtamisen periaatteiden mukaisesti kahdeksaan toiminnalliseen **osaa-**
misalueeseen, jotka muodostavat viisi **tulosaluetta**. Hallintosäännön mukaan kuntayhtymän henkilöstö-
organisaation johtajana toimii kuntayhtymän johtaja. Kuntayhtymän johtaja toimii samalla myös Ylä-
Savon ammattiopiston rehtorina.

Tulosalueet ja niistä vastaavat tilivelvolliset viranhaltijat ovat:

1. Yhtymähallinto; kuntayhtymän johtaja
 - tarkastustoimi
 - luottamushenkilöhallinto
 - yleishallinto
 - *henkilöstöosaamisen osaamisalue*; henkilöstöjohtaja
2. Osaamispalvelut; koulutusjohtaja
 - *osaamisen ja ohjaamisen osaamisalue*
 - laajennettu oppisopimuskoulutus
3. Oppimisympäristöt; koulutusjohtaja
 - *oppimisympäristö ja digiosaamisen osaamisalue*
4. Kehittämispalvelut; kehitysjohtaja
 - *asiakkuuksien osaamisalue*
 - *kehittämisen osaamisalue*
 - *laadunhallinnan osaamisalue*
 - *opiskeluhyvinvoinnin osaamisalue*
5. Yhtymäpalvelut; talousjohtaja
 - *sisäisten palveluiden osaamisalue*

Tulosalueet jakaantuvat vastuualueisiin yhtymähallituksen päättämällä tavalla, tulosityksikötason päättää kuntayhtymän johtaja.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus muuttui vuoden 2018 alussa. Nykyisen lainsäädännön mukaisesti talousarviovuoden 2024 rahoitus perustuu vuonna 2022 toteutuneisiin suoritustietoihin. Rahoitus vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Opiskelijavuosien osalta Opetus- ja kulttuuriministeriö kuitenkin käyttää harkintaa, eli rahoitus ei perustu suoraan kaksi vuotta aiemmin toteutuneisiin opiskelijavuosiin. Rahoitus on laskennallista ja lopullista rahoitusta, jota ei tarkisteta varainhoitovuoden toteutumatietojen perusteella.

Rahoitusjärjestelmä kannustaa koulutuksen järjestäjiä panostamaan järjestelmän mukaisiin mittareihin:

- tavoitteellisiin opiskelijavuosiin sekä toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella määritettävään profiilikertoimeen
- suoritettuihin tutkintoihin ja tutkinnon osiin
- valmistuneiden sijoittumiseen työhön sekä jatko-opintoihin
- opiskelija- ja työelämäpalautteeseen

Nykyisessä rahoitusjärjestelmässä talousarviovuoden lopullinen rahoitus selviää käytännössä vasta varainhoitovuoden loka-marraskuussa. Yhtymävaltuusto on päättänyt kokouksessaan 18.12.2020 § 30 hyväksyä mallin, jolla koulutuskuntayhtymän taloussuunnittelua toteutetaan pidemmän aikavälin tavoitteiden mukaisesti. Tällöin yksittäisten vuosien rahoituspäätöksillä ei ole tarkoituksenmukaista heiluttaa kuntayhtymän pitkän tähtäyksen tavoitteiden ja kehittämisen mukaista toiminnan, resurssien ja henkilöstön suunnittelua. Kuntayhtymän taseeseen kertynyt ylijäämä mahdollisti tähän malliin siirtymisen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä rahoitus arvioidaan keskimäärin 1 550 opiskelijavuoden ja 800 tutkinnon tasolle sekä tämän toteuttamiseen tarvittaville resursseille. Mikäli vuosittainen rahoituspäätös ei vastaa arvioitua tasoa, sopeutus tehdään pidemmällä aikavälillä, eikä yksittäisen talousarviovuoden aikana, jolloin jouduttaisiin tekemään pitkäjänteisen kehittämisen, henkilöstösuunnittelun ja muun toiminnan suunnittelun kannalta epätarkoituksenmukaisia ja poukkoilevia päätöksiä sekä mahdollisesti uusimaan talousarvio heti talousarviovuoden alussa. Kokonaisuutena ammatillisen koulutuksen rahoituksen määräytyminen on kohtuullisen monimutkaista. Kun rahoituksen laskennan perusteena olevat suorit tiedot vahvistetaan vasta joulukuussa, rahoitus perustuu osittain harkinnanvaraisuuteen ja osa talousarviovuoden perusrahoituksen euromäärästä jätetään jaettavaksi vasta varainhoitovuoden aikana, vaikeuttaa se valtionosuusrahoituksen ennakointia ja siten talousarvion ja toimintasuunnitelman laadintaa.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän talousarvioennuste valtionosuusrahoituspäätöksen suuruudesta on laadittu perustuen valtion talousarvioesitykseen sekä kuntayhtymän sijoittumiseen ammatillisen koulutuksen rahoitusmittareissa. Vuoden 2024 varsinaista suorituspäätöstä koskeva haku avataan lokakuussa ja päätös rahoituksesta vahvistetaan joulukuun lopussa.

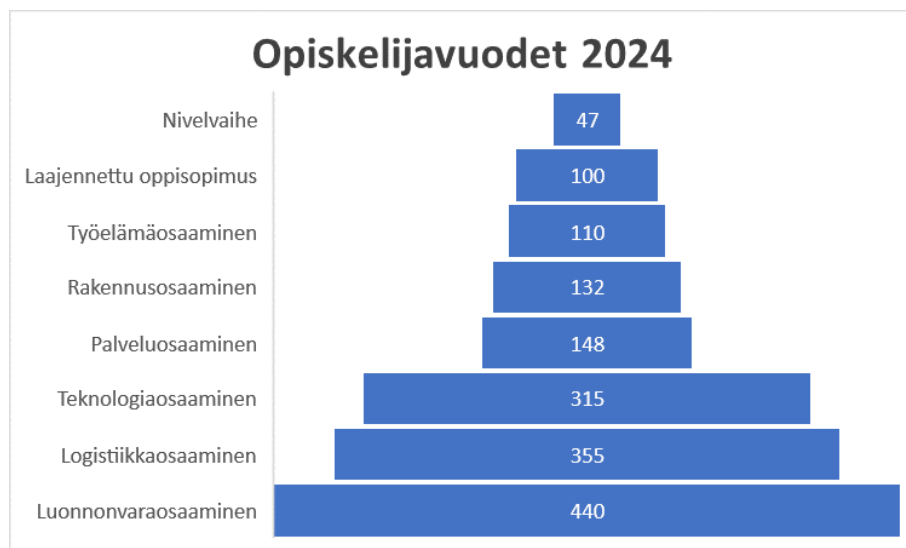
VM:n talousarvioesityksessä muutokset ammatillisen koulutuksen valtionosuudessa kuluvaan vuoteen nähden ovat:

- Indeksikorotus määrärahaan +1,8 %
- Vuoden 2022 ammatillisen koulutuksen indeksin tarkistus
- Oppivelvollisuuden piirissä olevien opiskelijoiden määrän kasvu
- Lähihoitajakoulutuksen määräraikaisten lisäkohdennusten määrän väheneminen
- Oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamista koskevaan kokeiluun myönnettävä rahoitus

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän laskentaperusteisiin ei ole tiedossa muutoksia vuonna 2024.

Valtakunnallisesti opiskelijavuosien toteuma on kuluvana vuonna ollut korkeampi kuin myönnettävä tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä, joka tarkoittaa sitä, ettei kaikista toteutuneista opiskelijavuosista myönnetä rahoitusta. Myös Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän opiskelijavuositoteuma on selvästi myönnettyä tavoitteellista opiskelijavuosimäärää (ja rahoitusta) korkeampi. Vuonna 2022 toteutunut opiskelijavuosimäärä oli 1623 ja lopullinen myönnetty opiskelijavuosimäärä 1615. Vuoden 2023 ennuste toteutuvasta opiskelijavuosimäärästä on 1650 opiskelijavuotta, kun rahoitusta on toistaiseksi myönnetty 1564 opiskelijavuoden mukaan.

Opiskelijavuodet jakaantuvat osaamisalojen kesken seuraavasti:

Kuva 4. YSAOn opiskelijavuodet vuonna 2024

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän vuoden 2024 talousarvioon valtionosuusrahoitus on arvioitu 1564 (sama kuin v.2023 päätös) opiskelijavuoden mukaisesti, vaikka tavoitteena on 1640 opiskelijavuoden toteuttaminen. Valtionosuusrahoitukseen on huomioitu normaali ammatillisen koulutuksen indeksin mukainen korotus +1,8 % ja lisäksi vuoden 2022 ammatillisen koulutuksen indeksin tarkistus. Kuntayhtymän valtionosuusrahoituksen vuodelle 2024 arvioidaan olevan yhteensä 19,4 milj. euroa (TA 2023 18,4 milj. euroa). Valtionosuusrahoitus muodostaa lähes 85 % kuntayhtymän kaikista toimintatuotoista. Muiden toimintatuottojen arvioidaan nousevan 3,7 milj. euroon (+0,5 milj. euroa). Muita tuottoja nostavat suurempi hankelvyymi sekä ruoka- ja vuokrauspalveluiden kasvu. Tytäryhtiömyyntiä EduSavo Oy:lle on budjetoitu aiempaa vähemmän.

Toimintamenot kasvavat talousarviovuonna 5,3 prosenttia. Kuntayhtymän strategian 2023–2027 mukainen panostus eYSAOn ja koulutuspalveluiden kehittämiseen ja tuotteistamiseen painaa kuntayhtymän vuoden 2024 talousarvion edelleen alijäämäiseksi. eYSAO -panostuksiin on varattu vuoden 2024 talousarviossa yhteensä 0,5 milj. euroa. Lisäksi talousarviossa on varauduttu kertaluonteisiin kustannuksiin 0,1 milj. eurolla (Taitaja-kisat 2024 Kuopiossa sekä kuntayhtymän 60-v. juhluvuosi).

4.2 Käyttötalous ja tuloslaskelma

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän talousarvioehdotuksen mukaan tuloslaskelman toimintatuotot vuonna 2024 ovat yhteensä 23,1 milj. euroa, mikä on 1,5 milj. euroa (+ 6,8 %) enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Koulutuskuntayhtymän suurimman tuloerän eli opiskelijatuottojen (valtionosuusrahoitus) arvioidaan olevan 19,4 milj. euroa (18,4 milj. euroa TA 2023). Valtionosuustuottojen pohjana on 1 564 opiskelijavuotta, joka on sama kuin vuodelle 2023 myönnetty opiskelijavuosis määrä. Koulutuskuntayhtymän järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosis määrä on 1 320 opiskelijavuotta.

Ulkoisia myyntituottoja, vuokratuottoja, hankerahoitusta ja muita toimintatuottoja on budjetoitu yhteensä 3,7 milj. euroa (3,3 milj. euroa).

Kuntayhtymän toimintakulujen arvioidaan olevan vuonna 2024 yhteensä 22,5 milj. euroa. Toimintakulut kasvavat kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna 1,1 milj. euroa (+ 5,4 %). Toimintakuluista lähes kaksi

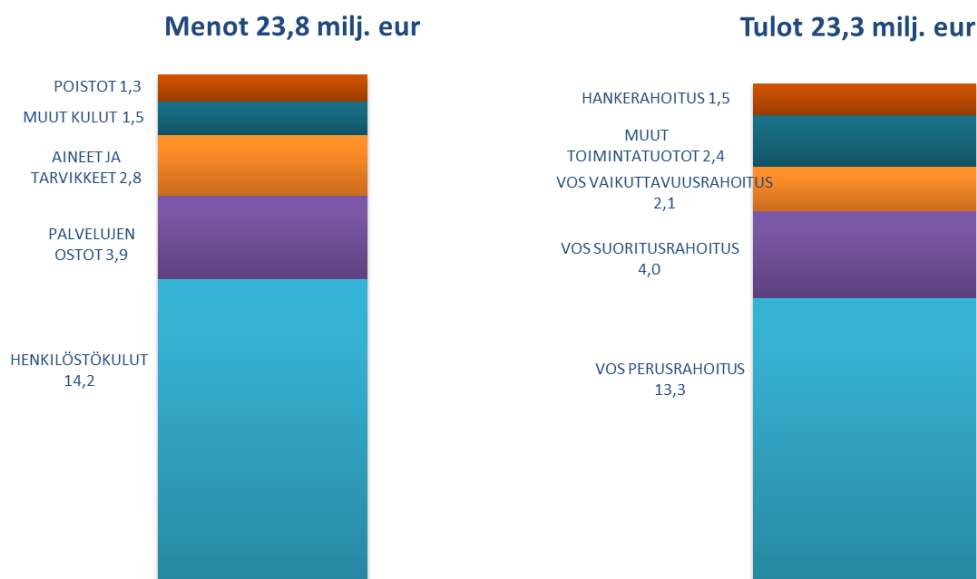
kolmasosaa on henkilöstökuluja. Henkilöstökulujen yhteismäärän arvioidaan olevan 14,2 milj. euroa (13,5 milj. euroa). Virka- ja työehtosopimusten mukaiseksi palkankorotusten kustannusvaikutukseksi on arvioitu +2,5 %, minkä vaikutus vuositasolla on noin 0,3 milj. euroa. Henkilöstön määrä pysyy talousarvion mukaan ensi vuonna lähes ennallaan, kasvua on suunniteltu +2,5 henkilötyövuoden verran. Vuosina 2020–2022 erillisellä opetuksen ja ohjauksen lisärahalta sekä koronatukitoimiin tarkoitetuilla lisärahoilla pystyttiin palkkaamaan kuntayhtymään lisää henkilöstöä. Vuonna 2020 toteutunut henkilötyövuosimäärä oli 199 htv, kun se tulevan vuoden talousarviossa on 222 htv. Palkkojen sivukulujen on laskettu olevan 21,26 %:n, prosentissa on huomioitu eläkemenoperusteisen maksun poistuminen v. 2023. Kuntayhtymässä käytössä olevan tulospalkkiojärjestelmän kustannuksia ei ole huomioitu talousarvion toimintakuluissa, koska vasta talousarviossa ja tulobudjetissa asetettuja tavoitteita paremmat saavutukset oikeuttavat tulospalkkioon. Tulospalkkiot rahoitetaan talousarvion tulostavoitteen ylityksestä.

Ulkoisiin palveluiden ostoihin sekä aineisiin, tarvikkeisiin ja muihin kuluihin on arvioitu käytettävän yhteensä 8,3 milj. euroa (7,9 milj. euroa). Talousarviovuonna panostetaan edelleen strategian mukaiseen eYSAOn perustan rakentamiseen sekä eKampuksen koulutustuotteiden uudistamiseen. Käyttötaloudessa näkyvä panostus on 0,4 milj. euroa ja investointiosassa 0,1 milj. euroa. Muut strategiset panostukset ohjauksen sekä työelämäyhteistyön ja asiakkuuksien vahvistamiseen ovat 0,6 milj. euroa aiempaa enemmän.

Toimintakatteen arvioidaan olevan vuonna 2024 0,8 milj. euroa (0,5 milj. euroa).

Tilikauden poistot ovat 1,45 milj. euroa, mikä on 6,3 % toimintatuotoista.

Tilikauden tulokseksi muodostuu - 0,6 milj. euroa (- 0,9 milj. euroa). Tilipäätöserien jälkeen tilikauden alijäämä on - 0,5 milj. euroa (- 0,7 milj. euroa).

Kuva 5. YSAOn menot ja tulot v. 2024

4.2.1 Vuodet 2025 ja 2026

Uuteen pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin uudistaminen. Rahoitusmallin uudistamisen lähtökohtia hallitusohjelmassa ovat koulutuksen järjestäjien kannustimien vahvistaminen siten, että opiskelijat suorittavat opintoja, valmistuvat, työllistyvät ja siirtyvät jatko-opintoihin valmistumisen jälkeen. Myös vaikuttavuusrahoituksen mittaristoa kehitetään ja sen seuranta ajantasaisesti. Lisäksi rahoitusmalliin luodaan kannusteita ohjata opiskelijoita suorittamaan tutkintoja pienempiä osaamiskokonaisuuksia, joilla vastataan jatkuvan oppimisen edellytysten vahvistamiseen ja alueelliseen työvoimatarpeeseen. Orpon hallitus uudistaa ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjausta vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta vahvistaen sekä järjestäjäneutraaliteettiä varmistaen. Rahoituksen tasoa nostetaan vuodesta 2025 alkaen 10 miljoonalla eurolla, joka kohdistetaan oppimisen tukeen ja rahoitusmallin uudistamiseen.

Rahoitusperusteita koskeva lain muutos valmistellaan vuoden 2024 aikana. Uudistamista varten perustettu työryhmä ja seurantaryhmä ovat aloittaneet työnsä lokakuussa 2023. Rahoitusmallin uudistamisen vaikutuksia vuodesta 2025 eteenpäin on siten hyvin hankala ennustaa. Koska esitetyt muutokset ovat toisistaan vain karkean tason kirjauksia, eikä laskelmia rahoitusjärjestelmän uudistuksen vaikutuksista kokonaisrahoitukseen ole olemassa, kuntayhtymän suunnitelmavuosien rahoitus on arvioitu nykyisen lainsäädännön mukaisesti. On hyvin mahdollista, että kuntayhtymässä joudutaan valmistelevaan vuoden 2024 aikana talousarviomuutos, mikäli vuonna 2025 voimaan astuvasta rahoituslainsäädännön uudistuksesta aiheutuu jo vuoden 2024 puolella käynnistettäviä toimia. Tilannetta tullaan tarkastelemaan alkuvuoden 2024 aikana siten, että kuntayhtymän osavuositarkastuksessa 30.4.2024 pystyttäisiin ensimmäisen kerran arvioimaan rahoituslainsäädännön muutosten taloudellisia vaikutuksia.

Toiminta- ja taloussuunnitelman laadintavaiheessa on oletettu, että vuosien 2022–2024 panostukset strategisten tavoitteiden mukaisesti kehittämiskohteisiin näkyvät toimintatuottojen nousuna suunnitelmavuodesta 2025 alkaen, jolloin kuntayhtymän talouden tasapaino pyritään saavuttamaan. Tavoitteena on opetuksen ja oppimisen uudistuksen läpivienti, jotta eYSAO mahdollistaa jatkossa paikkaan ja aikaan sitomattoman palvelutarjonnan kaikille nykyisille ja uusille asiakkaille ja jatkuvuuden rahoitustaso pystytään säilyttämään oppivelvollisten määrän laskiessa. Myös työelämäyhteistyöhön panostetaan talousarviovuonna aiempaa voimakkaammin.

Fyysisten oppimisympäristöjen ylläpito ja digitaalisten oppimisympäristöjen rakentaminen aiheuttavat päällekkäisiä kustannuksia vielä vuonna 2024. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa lähtökohtana on, että vuonna 2025 päällekkäiset kustannukset vähenevät siten, ettei alijäämää enää synny. Tulevien vuosien poistot nousevat oppimisympäristöinvestointien, Peltoniemen mittavan rakennusinvestoinnin ja digitaalisuuteen liittyvien investointien lyhyempien poistoaikojen takia. Luvuissa ei ole huomioitu yleistä hintatason muutosta.

4.2.2 Tulosalueiden talousarviot ja suunnitelmat

Talousarvion ja -suunnitelman käyttötalousosa muodostuu tulosaluekohtaisista tuloslaskelmamuodossa olevista talousarvioista. Käyttötalouden toimintatuotoissa ja -kuluissa on mukana sekä sisäiset että ulkoiset erät. Tulosalueiden talousarviot on esitetty kohdassa 6.1.

4.3 Investoinnit ja rahoitus

Rakennushankkeissa kustannusarvioltaan vähintään 100.000 euroa olevat peruskorjaukset käsitellään investointiosassa. Uudisrakentamisessa raja on 10 000 euroa. Ennalta arvaamattomiin rakennusten korjauksiin yms. pieniin investointeihin on varattu vuosittain 100 000 euroa.

Irtaimistohankinnat luetaan investointihankkeeksi silloin kun hankinnan tai hankintakokonaisuuden arvonlisäveroton kustannusarvio on 10 000 euroa tai enemmän. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan vuosikuluksi.

Vuonna 2024 investoidaan yhteensä 1,7 milj. eurolla. Rakennusinvestointien osuus kokonaisinvestoinneista on 1,1 milj. euroa ja irtaimistohankinnat 0,6 milj. euroa. Rakennusinvestoinneissa on varattu Peltoniemen opetusnavetan valmistumiseen 0,7 milj. euroa. Nykynavetan saneeraukseen on varattu 0,15 milj. euroa sekä tien ja valaistuksen uusimiseen 0,1 milj. euroa. Peltoniemen kampusalueelle investoidaan siten kuntayhtymässä edelleen merkittävästi, varmistaen visiomme mukaisen Pohjois-Savon maatalousalan ja eläinten hoidon osaamiskeskuksen toteutumista.

Hankerahoitteisiin investointeihin (JTF Tulevaisuuden maatila) on varattu 0,4 milj. euroa ja eYSAO-kehittämishjelman mukaisiin hankintoihin investoidaan 0,1 milj. euroa. Muihin erikseen päätettäviin irtaimistoinvestointeihin on varattu 0,1 milj. euroa.

Investointisuunnitelmassa on varauduttu investointitason jatkumiseen korkeana myös vuonna 2025, mikäli uusiutuvan energian investointeihin saadaan hankerahoitusta. Vuonna 2025 investoinnit olisivat 2,3 milj. euroa ja vuonna 2026 0,8 milj. euroa.

Kuntayhtymälle kertyy talousarvion mukaan tulorahoitusta vuonna 2024 0,8 milj. euron vuosikatteen verran. Investointimenoihin käytetään 1,4 milj. euroa (netto). Toiminnan ja investointien rahavirta on siten – 0,6 milj. euroa. Vaikka tulorahoitus ei riitä kattamaan suunniteltuja investointeja, kuntayhtymän ei tarvitse ottaa lainaa investointien rahoittamiseen taloussuunnitelmakaudella.

4.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kuntayhtymän tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida, hallita ja raportoida toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinta käsittää kuntayhtymän lyhyen ja pitkän aikavälin strategiset, taloudelliset, toiminnalliset ja vahinkoriskit, jotka voivat olla ulkoisia tai sisäisiä. Riskienhallinnan tulee kohdistua koko kuntayhtymään.

Oheiseen taulukkoon on koottu keskeisimpiä kuntayhtymässä tunnistettuja riskejä sekä niihin varautumista.

Riski	Vaikutukset	Todennäköisyys	Varautuminen
Nuorten ikäluokkien määrä toiminnan ydinalueella pienenee	Peruskoulutusta tulevien hakijoiden määrä laskee	Todennäköinen	Koulutustarjontaa uudistetaan jatkuvasti ja kohdennetaan uudelleen.
OKM:n rahoituksen ennakoitavuus heikkoa	Talousarvion laadinnan perusteissa on enemmän epävarmuutta kuin edellisen rahoitusjärjestelmän aikana	Todennäköinen	Vahva talous, joka mahdollistaa yksittäisten vuosien rahoitustilanteen heilahtelut. Tarvittavat sopeutustoimet tehdään talousarvio- ja toimintasuunnitelmakauden (3 vuotta) aikana.
Henkilöstön osaaminen suhteessa asiakkaiden osaamistarpeisiin	Osaamistarpeet muuttuvat jatkuvasti ja ilman oikeaa osaamista koulutukselle ei ole kysyntää.	Todennäköinen	Jatkuva henkilöstön osaamisen kehittäminen (vuosittaiset osaamisarviointit, kehityskeskustelut + sovitut kehitystoimenpiteet) + riittävä lyhytaikaisten ulkopuolisten kouluttajien verkosto sekä kumppanuudet muiden järjestäjien kanssa.
Emme kykene uudistamaan ja kohdentamaan koulutustarjontaamme riittävän nopeasti.	Muut toimijat ottaa markkinan haltuun.	Mahdollinen	Laadukkaat tuotteet, hyvä osaaminen ja tehokas toiminta. Toimintaa kehitetään jatkuvasti, koulutustarjontaa analysoidaan ja tuotteistetaan. Koulutustarpeiden ennakointiin panostetaan, samoin kuin koulutusmallien ja toteutustapojen uudistamiseen. Opintoja tulee siirtää yhä enemmän verkossa toteutettaviksi, mikä mahdollistaa laajemmalla alueella toimimisen. Oppimisympäristöjä (fyysinen, digitaalinen) tulee päivittää
Ministeriö kohdentaa rahoitusta harkinnanvaraisesti ja alueelliseen eriytymiseen perustuen.	Rahoitusta leikataan ennustettua enemmän ja aikaisemmin.	Todennäköinen	Tiivis edunvalvonta eri tasoilla eri tahoille (alueellinen ja kansallinen)
Toiminnan reagoitiherkkyys ja joustavuus puutteellinen.	Menetetään tuloja ja asiakkaita.	Todennäköinen	Toimintarakenteita ja toimintatapoja kehitetään vastaamaan erilaisia asiakastarpeita.
Koulutustarjonta ei vastaa asiakkaiden kysyntää, mikä johtaa luottamuksen menettämiseen seutukunnalla.	YSAO:n toiminta hiipuu ja lopulta loppuu	Mahdollinen	Systemaattinen ennakointitoiminta ja palveluiden jatkuva kehittäminen. Tiivis yhteistyö yritysten, kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.
Osaavan työvoiman saatavuus	Jos ei saada riittävästi osaajia, emme pysty tuottamaan peruspalveluitamme aluettamme varten	Mahdollinen	Positiivisen työnantajakuva säilyttäminen, hyvinvoiva henkilöstö, monipaikkainen työ. Koko alueen yhteistyö.
Taloudellisen tasapainon menettäminen	Toimintaedellytykset lakkaa	Mahdollinen	Tehdään ennakoidusti ja priorisoidusti toimia.

Taulukko 4. YSAOlla tunnistetut keskeiset riskit ja niihin varautuminen

Yhtymähallitus vastaa yhtymävaltuustolle talousarviosta määritellyn sitovuustason mukaisesti. Yhtymävaltuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat:

Käyttötaloulosassa:

- kuntayhtymän tuloslaskelman tilikauden tulos
- kunkin tulosalueen tilikauden tulos

Investointiosassa:

- rakennushankkeiden kokonaissumma
- irtaimiston ja muiden pysyvien vastaavien kokonaissumma.

Rahoitusosassa:

- lainakannan muutos

Toiminnalliset tavoitteet; sitovia tavoitteita ovat

- opiskelijavuosien kokonaismäärä
- suoritettujen tutkintojen kokonaismäärä

Tilivelvollisilla on vastuu asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan tilinpäätöksessä.

Yhtymähallitus määrittelee viranhaltijoita koskevan sitovuustason talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa.

5. Tulosalueiden suunnitelmat

5.1 Yhtymähallinto

Kuntayhtymän hallinnon järjestämistä säädetään perussopimuksessa sekä hallintosäännössä. Uusittu perussopimus on ollut voimassa 1.6.2017 alkaen ja uusi hallintosääntö 1.1.2023 alkaen.

Yhtymähallinnon tulosalueeseen sisältyy seuraavat toiminnot: tilintarkastus, luottamushenkilöhallinto, yleishallinto ja henkilöstöpalvelut.

Aiemmin tulosalueittain esitetyt kehittämiskohteet esitellään TTS:ssä kuntayhtymätason tavoitteina. Nämä tavoitteet jalkautetaan yksiköiden toimintaan kehittämisohjelmien- ja toimenpiteiden kautta. Näitä toteutetaan läpi kuntayhtymän ja niiden toteutumista seurataan kuukausittain kuntayhtymän johtoryhmissä (johdon katselmoinnit).

Kuntayhtymällä on käytössään Online-tuloskortti, jonka avulla keskeisiä toiminnan mittareita voidaan seurata lähes reaaliajassa (mittariston tiedot päivittyvät joka yö).

Tilintarkastus

Kuntayhtymässä on yhtymävaltuuston asettama viisijäseninen tarkastuslautakunta hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta on tilivelvollinen määrärahansa käytön osalta.

Yhtymävaltuusto on valinnut kuntayhtymän tilintarkastajaksi valtuuston toimikaudeksi 2019–2021 sekä optiovuosille 2022–2023 KPMG Oy Ab:n. Uuden tilintarkastusyhteisön valinta vuosille 2024–2026 on parhaillaan käynnissä.

Luottamushenkilöhallinto

Kuntayhtymän hallinto on järjestetty kuntalain mukaisesti. Korkein päättävä elin on 16-jäseninen yhtymävaltuusto. Siinä on 1–4 edustajaa kustakin jäsenkunnasta.

Kuntayhtymän hallinnosta huolehtii yhdeksänjäseninen yhtymähallitus, jonka yhtymävaltuusto nimittää. Yhtymähallitus johtaa ja valvoo kuntayhtymän hallintoa, valmistelee valtuustoasiat ja päättää monista keskeisistä asioista.

Luottamushenkilöiden nykyinen toimikausi kattaa vuodet 2021–2024.

Yleishallinto

Kuntayhtymän viranhaltijaorganisaatiota johtaa kuntayhtymän johtaja. Hän johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa.

Yleishallinnon kustannuspaikalle sisältyy kuntayhtymän johtajan ja talousjohtajan henkilöstö- ym. kustannukset.

Henkilöstöosaaminen

Organisaatorakenteen mukaisesti henkilöstöosaamisen osaamisalue muodostaa oman organisaatioyksikönsä. Sitä johtaa henkilöstöjohtaja ja sinne on koottu henkilöstöön liittyvät toiminnot, kuten työhyvinvointi, osaamisen kehittäminen, työsuojelu, työterveyshuolto, ammattijärjestöjen luottamusmiestehtävät sekä palkka- ja muut palvelussuhdeasiat.

Henkilöstöosaamisen painopisteenä vuodelle 2024 on hyvinvointisuunnitelman valmistelemineen, sekä toimintojen sujuvoittaminen ja automatisointi. Osaamisen kehittämistä painotetaan strategiaohjelmien tavoitteiden mukaan. Palvelussuhdeasioissa jatkamme työn ja tehtävien uudelleenmuotoilua, sekä kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusten palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman toimeenpanoa.

5.2 Osaamispalvelut

Ylä-Savon ammattiopiston Osaamispalveluissa jatketaan voimakkaasti uusien koulutustuotteiden kehittämistä. Tuotteistamisessa huomioimme keräämämme ennakointitiedon sekä yrityskumppanuuden ja asiantuntijaverkostomme kautta esiinnoosseen osaamistarpeen. Uudet koulutustuotteet toteutetaan ensisijaisesti Itslearning -oppimislustalle ja ne ovat myytävänä verkkokaupassa. Vuoden 2024 puolella koulutustarjonnan keskiössä on kokonaisten ammatillisten tutkintojen sijaan AT ja EAT osatutkinnot sekä osatutkintoja pienemmän kokonaisuudet. Uusien koulutustuotteiden lisäksi muokkaamme ja päivitämme nykyisiä koulutustuotteita huolehtien esim. perustutkintojen moderneista toteuttamisratkaisuista digitaalisuutta tai simulointia unohtamatta.

Oppilaitoksessa tapahtuvan lähiopetuksen lisäksi oppimista tapahtuu merkittävässä määrin työpaikoilla niin koulutus- kuin oppisopimuksella. Lähdemme kehittämään työpaikalla järjestettävän koulutuksen prosessia kiinnittäen erityishuomiota niin työpaikan kuin oppilaitoksen työpaikalla tapahtuvaan ohjauksen toteuttamistapaan. Tavoitteena on kaikkien toimijoiden kannalta entistä jouhevampi ja laadukkaampi yhteistyö, joka turvaa opiskelijan oppimisen työpaikoilla niin, että hänestä kehittyy entistä osaavampi työntekijä.

Saamamme työelämäpalautteen perusteella opiskelijoilla ei välttämättä ole työelämässä vaadittu geneerinen osaaminen riittävällä tasolla. Lähdemme edistämään opiskelijoiden työelämässä tarvittavia taitoja kiinnittäen erityishuomiota työn tekemisen sujuvoittamiseen. Oppilaitokselta odotetaan panostusta työelämätaitojen perusteiden opettamiseen jo opintojen alkuvaiheista lähtien. Näin ollen suunnittelemme ja toteutamme osana tutkintokoulutusta työn sujuvoittamiseen liittyvän lyhyen koulutuskokonaisuuden, jota tullaan pilotoimaan keväällä 2024. Pilotin kautta saadut koulutuksen kehittämistoimet viedään eteenpäin syksyllä 2024 jatkuvissa lyhytkoulutuksissa.

Osaamispalveluissa jatketaan vihreän siirtymän tavoitteiden mukaista työtä. Aikaisemmin v 2023 suunnitellut osaamislupaukset viedään eteenpäin toteutukseen v. 2024 aikana. Aluksi nämä toimenpiteet voivat olla pienempiä, mutta konkreettisia opetustoiminnan muutoksia vihreän siirtymän hengen mukaisesti. Strategiakauden loppuun mennessä kaikki Osaamispalveluiden toiminnot toteutetaan kestävän kehityksen mukaisesti.

5.3 Oppimisympäristöt

Digipalveluissa mahdollistamme YSAOn monipaikkaisen työskentelyn ja opiskelun onnistumisen sekä toimimme aktiivisena kehittäjänä tulevaisuuden digitaalisten ratkaisujen, tiedolla johtamisen ja opiskelijapalveluiden kehittämisessä eYSAO tavoitteidemme saavuttamiseksi. Lisäksi varmistamme digitaalisten palvelujen saatavuuden, tietoturvan ja tarjoamme käyttäjätukea. Tuemme edelleen koulutusaloja eYSAOn vakiinnuttamisessa ja toteutamme uusia koulutustuotteita Itslearning -oppimislustalle. Lisäksi edelleen kehitämme ja tuemme mm. automatisoitujen prosessien ja palveluiden käyttöönottoa, mahdollisuuksien mukaan myös uusinta teknologiaa ja tekoälyratkaisuja hyödyntäen.

Opiskelijapalveluissa tuotamme mm. tutkinto- ja opiskelutodistukset, työjärjestykset, neuvomme ja opas-temme opiskelijoita ja opiskelijaksi hakeutuvia, käsittelemme jatkuvan- ja yhteishaun sekä ylläpidämme ja kehitämme opintohallinnon tietojärjestelmäpalveluja. Palveluja kehitämme osana eYSAO tavoitteita mm. opiskelijoiden sähköisillä itsepalvelukanavilla, opiskelijahaun käsittelyn automatisoinnilla, raportointipal-velujen edelleen kehittämisellä ja prosessien automatisoinnilla. Jatkuvan haun valintaprosessin uudistuk-sen otamme kaikilla koulutusaloilla käyttöön vuoden 2024 aikana yhteistyössä osaamis- ja kehittämispal-veluiden kanssa.

Kiinteistöpalveluissa toteutamme kuntayhtymän kiinteistöomaisuuden huoltoa ja ylläpitoa hyväksytyn kiinteistöstrategian periaatteiden mukaisesti. Varmistamme fyysisten oppimisympäristöiden olosuhteiden toimivuuden sekä kiinteistöturvallisuuden. Edistämme aktiivisesti koko henkilöstön ja opiskeli-joidemme kanssa yhteistyössä tilojen käyttäjien toimin toteutettavia energian säästämiseen tähtääviä toimia kuntayhtymän rakennuksissa.

Kiinteistöhallintaa toteutamme hyväksytyn kiinteistöstrategiamme mukaisesti. Jatkamme edelleen aktii-visesti oppimisympäristön yhteistyökumppaneiden kartoittamista ja pyrimme ratkaisemaan uudet tila-tarpeet ensisijaisesti tilakäyttöämme muokkaamalla ja esim. kumppanuuksin. Kyllikinkadun oppimisymp-äristössä rakennusalan opiskelijatyönä rivi- ja paritalon toteutus etenee. Peltoniemen alueen ja raken-nusten kehittämistä edistetään hyväksytyjen investointien mukaisesti, mm. kesäksi 2024 valmistuu uusi opetusnavetta.

Oppimisympäristön palveluissa vihreää siirtymää edistetään mm. uusissa rakennushankkeissa kestävän kehityksen tavoitteet huomioiden ja toteutamme investointi- ja käyttötalousvaraumien puitteissa siirty-mää kestäviin energiamuotoihin ja älykkääseen fyysisten oppimisympäristöjemme hallintaan.

Oppimisympäristöjen henkilöstö on keskeisessä roolissa digitaalisten tavoitteidemme saavuttamisessa ja palveluiden saatavuuden ja jatkuvuuden turvaamisessa. Varmistamme riittävän osaamisen kehittämisen ja perehdyttämme varahenkilöitä palveluihimme. Prosessien ja palveluiden digitalisoituminen myös edel-lyttää riittäviä henkilöstövoimavaroja digitalisoitujen prosessien ja palveluiden toiminnan tueksi.

5.4 Kehittämispalvelut

Kehittämispalveluilla tuetaan Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategiaa ja sen toimenpiteitä. Kehittä-mispalvelut-tulosalueelle kuuluvat asiakkuudenhallinta ja markkinointi, laadunhallinta, hanketoiminta se-kä opiskelijahyvinvointi. Opiskelijahyvinvointi sisältää myös nivelvaiheen koulutukset, opinto-ohjauksen, erityisopetuksen koordinoinnin, asuntolapalvelut sekä yhteisöllisen opiskeluhuollon. Tiivistä yhteistyötä tehdään myös yksilöllisiä opiskeluhoitopalveluja tarjoavan Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa.

Asiakkuudenhallinnassa keskeisenä tavoitteena on kehittää työelämäyhteistyön laatua, ennakointityötä sekä yritysten osaamistarpeiden vastaamista osana Ylä-Savon osaamisen kehittämisen, Yhessä -mallia. Markkinoinnissa korostuu uusien koulutuspalvelujen oikea-aikainen ja osuva markkinointityö, mikä vaatii jatkuvaa verkkokaupan ja digitaalisen markkinoinnin kehittämistä. Koulutuspalvelujen vientiponnistelut kansainvälisille markkinoille jatkuvat.

Laadunhallinnassa varmistetaan sovittujen yhteisten toimintatapojen noudattamista. Sisäiset auditoinnit ja tarkastukset toteutetaan suunnitelman mukaisesti. Opiskelija- ja työelämäpalautteiden analysointia ja systemaattista hyödyntämistä toiminnan tehostamisessa ja kehittämisessä jatketaan.

Nivelvaiheen koulutusten, erityisesti tutkintoon valmistavan koulutuksen, tarve näyttää kasvavan edelleen. Opiskelijoita ohjautuu koulutukseen koko vuoden ajan, mutta toisaalta entistä tehokkaampi ohjaus jatkopolkuihin mahdollistaa koulutuksen käytön opiskelijoiden tukena. Oppimisvalmiuksia tukevien opintojen (Treenikaista) tarve näyttää myös kasvavan; erityisesti S2-kielen tukea tarvitaan jatkuvasti enemmän.

Kaksoistutkinto-koulutuksen (Mahis) suosio on nousussa, ja usean vuoden opiskelijamäärän pienenemisen jälkeen se on alkanut kasvaa. Uutena Mahis- lukiokumppanina mukaan on tullut syyskuussa 2023 Siilinjärven lukio yhdistelmänä maarakennuksen koulutus Toivalassa.

Opiskelijahyvinvoinnissa keskeinen strateginen tavoite on opiskelijoiden osallisuuden ja osallistumismahdollisuuksien parantaminen. Vuosi 2024 on ensimmäinen pilottivuosi opiskelijakunnan uudenlaisen organisoitumisen osalta, eli opiskelijakunta saa enemmän valtaa ja vastuuta toimintansa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Yhteistyötä ja organisoitumista työryhmyöskentelyssä hyvinvointialueen kanssa jatketaan. Tavoitteena on varmistaa saavutettavat ja saatavilla olevat palvelut opiskelijoille, joten kaikissa palveluissa hyödynnetään sähköisiä toimintamalleja entistä enemmän. Psykkari – resurssin vakinaistaminen tukisi konkreettisesti psykologivajetta varsinkin lislalmen yksiköiden toiminnassa ja psykososiaalisen tuen kohdentamisessa.

Opinto-ohjauksessa ohjauksen digitaalisuuden lisäksi tavoitteena on kehittää opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin ohjausta. Erityisopetuksen toimintamallia jatkokehitetään, jotta se vastaisi entistä paremmin sekä opiskelijoiden tarpeisiin mutta tukisi myös opetusta ja ohjausta parhaalla mahdollisella tavalla. Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö ja parhaiden käytäntöjen benchmarkkaus ovat tässä avainasemassa. Opinto-ohjauksessa kansainvälisten opiskelijoiden ohjaus ja tuki koko opintojen ajan on yksi keskeisistä kehittämiskohteista.

EU-ohjelmakauden 2021–2027 käynnistyminen on kestänyt hyvin pitkään. Haetut hankkeet käynnistyvätkin hyvin yhtäaikaaisesti loppuvuodesta 2023, ja tämä aiheuttaa painetta omarahoitusosuuksiin vuosille 2024 ja 2025. Hankkeilla tuetaan uusien palveluiden kehittämistä, uusien digitaalisia oppimis- ja palveluympäristöjen toteuttamista sekä ohjauksen ja opiskelijahyvinvoinnin kehittämistä. Myös vastuullisuuden ja vihreän siirtymän toimenpiteitä tuetaan hanketoiminnalla. Kansainväliset liikkuvuusjaksot ovat käynnistyneet hyvin koronapandemian jälkeen, ja liikkuvuusmahdollisuuksia laajennetaan suunnitelmallisesti kaikille koulutusaloille ja henkilöstöryhmiin.

5.5 Yhtymäpalvelut

Yhtymäpalveluiden tulosalueeseen kuuluu seuraavat tulosityksiköt: hallinto- ja talouspalvelut, ruokapalvelut ja siivouspalvelut.

Hallintopalvelujen käynnistämä Tiedonhallinta 2.0 –projekti jatkuu tehtyjen isojen uudistusten jälkeen vuonna 2024 pienempien, yksittäisten toimenpiteiden kehittämisellä. Toimintoja ja työnkuluja pyritään edelleen automatisoimaan M-Filesiin ja samalla viimeistellään sähköisen arkiston tietovarastoa sekä määraikaisesti säilytettävien asiakirjojen keskitetyn hävittämisen toiminnallisuutta säilytysajan päätyttyä.

Hankintojen osalta talousarviovuonna tullaan tarkentamaan ohjeistusta vastuullisuusnäkökulman huomioimisesta kuntayhtymän hankinnoissa, eli millä tavoin hankinnoilla edistetään ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vastuun eli kestävyys tavoitteita ja näihin liittyvien näkökohtien huomioon ottamista hankintoja tehtäessä.

Talouspalveluiden tavoitteena on löytää manuaalisia työvaiheita vähentäviä ratkaisuja erityisesti myynti- ja ostolaskujen käsittelyyn sekä laajemminkin kirjanpidon ja raportoinnin tehtäviin. Myös budjetointiprosessin uudistamiseen tullaan hakemaan toiminnan ohjausta paremmin tukevaa järjestelmää. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on automatisoida yhä enemmän rutiiniluonteisia tehtäviä ja siirtää talouspalveluiden tehtävien painopistettä tiedon analysointiin ja toiminnan tukemiseen.

Ruokapalveluiden tehtävänä on huolehtia suositusten mukaisesta opiskelija- ja henkilöstöruokailusta sekä tilausruokailusta. Ruokapalvelut toimivat tiiviissä yhteistyössä ravitsemis- ja elintarvikealan opetuksen kanssa. Yhteistoiminnasta saadaan molemminpuolista hyötyä. YSAOn ravintolat; Oppimestari, Kaisla, Apila ja Aisakello toimivat opiskelijoiden oppimisympäristöinä. Ruokapalveluita kehitetään jatkuvasti entistä vastuullisempaan toimintaan. Sevitämme eri vaihtoehtoja entistä automaattisempaan tuotannonohjausjärjestelmään siirtymiseksi. Tabletti-tietokoneita hyödynnetään jo nyt ruokaohjeiden luvussa tulosteiden sijaan. Ruokahävikkivaakojen käyttöä on pilotoitu syksyn 2023 aikana. Tavoitteena seuraaville vuosille on hävikin vähentäminen seurannan ja siitä tehtävien kehittämistoimien avulla. Vastuullisuus näkyy myös ruokapalvelujen raaka-ainevalikoimassa. Tavoitteena on korvata punaista lihaa siipikarjalla ja kasviksilla sekä lisätä kotimaisen kalan ja viljatuotteiden käyttöä. Esim. lisäksi riisin tilalla tullaan käyttämään kotimaista kaurasuurimoa.

Siivouspalvelujen henkilöstö huolehtii YSAOn tilojen puhtaanapidosta Sankariniemen, Hingunniemen ja Peltoniemen kampuksilla ja SAKKYn lisalmen yksikössä. Myös siivouspalveluissa tehdään toimia kohti kestävämpää ja ympäristötietoisempaa toimintaa. Peltoniemessä Villa Laguksen tiloissa toteutetaan kemikaalitonta siivousta ja muissakin siivouskohteissa laadukas tulos syntyy hyvillä siivouskoneilla, -välineillä ja -materiaaleilla sekä ympäristöystävällisillä puhdistusaineilla. Seuraamme alan robotiikan kehittymistä ja selvitämme Ysaolle sopivia tulevaisuuden ratkaisuja.

6. Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026

6.1 Kuntayhtymän tuloslaskelma yhteensä ja talousarvio tulosalueittain

	TP 2022	TA +MUUT. 2023	YH 2024	TS1 2025	TS2 2026
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITTUOTOT	20 402 888	19 687 814	20 872 185	21 194 689	21 474 689
MAKSUTUOTOT	125 540	88 850	91 050	91 050	91 050
TUET JA AVUSTUKSET	1 185 179	1 327 444	1 485 877	1 458 300	1 483 600
MUUT TOIMINTATUOTOT	771 912	562 776	682 898	681 943	682 943
TOIMINTATUOTOT	22 485 519	21 666 884	23 132 010	23 425 982	23 732 282
VALMISTEVARASTON MUUTOS	-212 596	210 000	165 000	-260 000	-440 000
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-13 548 444	-13 477 742	-14 232 238	-14 052 890	-14 060 403
PALKAT JA PALKKIOT	-10 779 705	-11 060 637	-11 741 525	-11 601 850	-11 608 050
HENKILÖSIVUKULUT	-2 768 739	-2 417 105	-2 490 713	-2 451 040	-2 452 353
ELÄKEKULUT	-2 258 621	-1 929 289	-1 976 140	-1 942 616	-1 943 660
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-510 118	-487 816	-514 573	-508 424	-508 693
PALVELUJEN OSTOT	-3 463 032	-3 784 947	-3 872 089	-3 717 179	-3 776 794
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 571 393	-2 749 783	-2 831 271	-2 544 270	-2 537 955
AVUSTUKSET	-95 792	-103 863	-102 875	-102 922	-102 922
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 343 776	-1 244 188	-1 446 533	-1 385 449	-1 385 119
TOIMINTAKULUT	-21 022 437	-21 360 523	-22 485 006	-21 802 710	-21 863 193
TOIMINTAKATE	1 250 486	516 361	812 004	1 363 272	1 429 089
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	30 130	5 100	25 000	25 000	25 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	4 932	0	0	0	0
KORKOKULUT	-86	0	0	0	0
MUUT RAHOITUSKULUT	-97 429	-21 281	-21 261	-21 000	-21 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-62 453	-16 181	3 739	4 000	4 000
VUOSIKATE	1 188 034	500 180	815 743	1 367 272	1 433 089
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 566 615	-1 376 181	-1 451 349	-1 462 881	-1 395 908
ARVONALENTUMISET	-409 852	0	0	0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 976 467	-1 376 181	-1 451 349	-1 462 881	-1 395 908
TILIKAUDEN TULOS	-788 433	-876 001	-635 606	-95 609	37 181
POISTOERON MUUTOS	-761 169	163 167	158 445	158 445	158 445
VARAUSTEN MUUTOS	1 000 000	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-549 602	-712 834	-477 161	62 836	195 626

Talousarvio tulosalueittain

11 YHTYMÄHALLINTO	TP 2022	TA+MUUT. 2023	YH 2024	TS1 2025	TS2 2026
TOIMINTATUOTOT	80 535	50 000	125 000	125 000	125 000
TOIMINTAKULUT	-1 377 149	-1 180 629	-1 291 717	-1 281 718	-1 281 718
TOIMINTAKATE	-1 296 615	-1 130 629	-1 166 717	-1 156 718	-1 156 718
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-80	-26 666	-10 000	-30 000	-50 000
NETTO	-1 296 695	-1 157 295	-1 176 717	-1 186 718	-1 206 718
SISÄISET PALVELUT	1 296 637	1 157 295	1 176 717		
21 KEHITTÄMISPALVELUT	TP 2022	TA+MUUT. 2023	YH 2024	TS1 2025	TS2 2026
TOIMINTATUOTOT	2 194 054	2 019 375	2 260 220	2 276 800	2 303 100
TOIMINTAKULUT	-3 303 934	-3 632 907	-3 869 808	-3 894 167	-3 921 265
TOIMINTAKATE	-1 109 880	-1 613 532	-1 609 588	-1 617 367	-1 618 165
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-23 827	-34 465	-29 921	-24 255	-19 424
NETTO	-1 133 708	-1 647 997	-1 639 509	-1 641 622	-1 637 589
SISÄISET PALVELUT	1 111 240	1 315 816	1 458 601		
31 YHTYMÄPALVELUT	TP 2022	TA+MUUT. 2023	YH 2024	TS1 2025	TS2 2026
TOIMINTATUOTOT	243 549	205 744	408 150	298 150	298 150
TOIMINTAKULUT	-1 400 871	-1 327 500	-1 511 398	-1 395 097	-1 395 097
TOIMINTAKATE	-1 157 322	-1 121 756	-1 103 248	-1 096 947	-1 096 947
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 696	-3 696	-3 696	-1 070	0
NETTO	-1 161 018	-1 125 452	-1 106 944	-1 098 017	-1 096 947
SISÄISET PALVELUT	1 192 974	1 028 094	1 099 252		
41 OPPIMISYMPÄRISTÖT	TP 2022	TA+MUUT. 2023	YH 2024	TS1 2025	TS2 2026
TOIMINTATUOTOT	3 286 335	2 855 257	2 856 729	2 847 682	2 847 682
TOIMINTAKULUT	-3 520 549	-3 756 146	-3 668 866	-3 373 160	-3 381 545
TOIMINTAKATE	-234 214	-900 889	-812 137	-525 478	-533 863
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 668 893	-978 791	-995 393	-1 050 746	-1 082 489
NETTO	-1 903 106	-1 879 680	-1 807 530	-1 576 224	-1 616 352
SISÄISET PALVELUT	732 002	1 163 329	1 248 425		
51 OSAAMISPALVELUT	TP 2022	TA+MUUT. 2023	YH 2024	TS1 2025	TS2 2026
TOIMINTATUOTOT	19 437 042	16 595 766	17 598 327	17 957 850	18 237 850
VALMISTEVARASTON MUUTOS	-212 596	210 000	165 000	-260 000	-440 000
TOIMINTAKULUT	-14 178 520	-11 522 599	-12 259 633	-11 938 068	-11 963 068
TOIMINTAKATE	5 045 926	5 283 167	5 503 694	5 759 782	5 834 782
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-279 971	-332 563	-412 339	-356 810	-243 995
NETTO	4 765 956	4 950 604	5 091 355	5 402 972	5 590 787
SISÄISET PALVELUT	-4 391 906	-4 680 454	-4 978 995		

Luvut pitävät sisällään sekä ulkoiset- että sisäiset erät. Vuodesta 2023 kiinteistökustannusten käsittely on muuttunut

6.2 Investointiosa

	KUST.ARVO*	2023	2024	2025	2026
RAKENNUSINVESTOINNIT					
Peltoniemi:					
Opetusnavetta	1 415 000	682 500	732 500		
Tyhypiha	25 000		25 000		
Nykynavetan saneeraus	170 000	25 000	145 000		
Tie raskaalle kalustolle + valaistus	100 000	20 000	80 000		
Lämpöenergiaratkaisu	270 000			70 000	200 000
Uusiutuvan energian ratkaisut	400 000			400 000	
Menot	1 000 000			1 000 000	
Hankerahoitus	600 000			600 000	
Nyk. maatilahallimuutostyöt (raksahalli)	100 000			50 000	50 000
Asuntoloiden ilmanvaihtojärjestelmät	150 000		50 000	50 000	50 000
Muut kampukset:					
Energiatehokkuuden kehittäminen	228 000			120 000	108 000
Menot	570 000			300 000	270 000
Hankerahoitus	342 000			180 000	162 000
Ajoharjoitteluradan asfaltti	70 000			70 000	
Varaus ennalta arvaamattomiin invest.	360 000	100 000	100 000	80 000	80 000
RAKENNUSINVESTOINNIT YHTEENSÄ:					
Menot	4 230 000	827 500	1 132 500	1 620 000	650 000
Tulot/hankerahoitus	942 000	-	-	780 000	162 000
Netto	3 288 000	827 500	1 132 500	840 000	488 000
IRTAIMISTOINVESTOINNIT					
Al Masi, Investointi	11 100	9 000	2 100		
Menot	37 000	30 000	7 000		
Hankerahoitus	25 900	21 000	4 900		
Tulevaisuuden maatila-JTF	183 000		106 500	76 500	
Menot	610 000		355 000	255 000	
Hankerahoitus	427 000		248 500	178 500	
Uudet kehittämishankkeet	80 000			80 000	
Menot	200 000			200 000	
Hankerahoitus	120 000			120 000	
F-secure lisenssi	18 500			18 500	
E- Ysaon rakentaminen	1 040 000	200 000	80 000	80 000	80 000
Verkkokytöntien uusiminen	150 000	40 000	40 000		
Erikseen päätettävät irtaimistoinvestoinnit	600 000	200 000	100 000	100 000	100 000
Irtaimiston myynnit	30 000	10 000	10 000	10 000	10 000
IRTAIMISTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ:					
Menot	2 655 500	470 000	582 000	653 500	180 000
Tulot/ hankerahoitus	602 900	31 000	263 400	308 500	10 000
Netto	2 052 600	439 000	318 600	345 000	170 000
OSAKKEET JA OSUUDET					
Osakkeiden hankinnat	15 000	5 000	5 000	5 000	5 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	6 900 500	1 302 500	1 719 500	2 278 500	835 000
Tulot	1 544 900	31 000	263 400	1 088 500	172 000
Netto	5 355 600	1 271 500	1 456 100	1 190 000	663 000

* Sisältää koko hankkeen kustannuksen, myös aiemmilta vuosilta.

6.3 Rahoituslaskelma

	TP 2022	TA+MUUT. 2023	YH 2024	TS1 2025	TS2 2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	1 188 034	500 180	815 743	1 367 272	1 433 089
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-263 602	-40 000	0	0	0
	924 432	460 180	815 743	1 367 272	1 433 089
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-735 671	-1 392 500	-1 719 500	-2 278 500	-835 000
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	14 820	24 000	253 400	1 078 500	162 000
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	135 522	50 000	10 000	10 000	10 000
	-585 329	-1 318 500	-1 456 100	-1 190 000	-663 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	339 103	-858 320	-640 357	177 272	770 089
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-18 154	0	0	0	0
VAIHTO-OMIAISUUDEN MUUTOS	207 503	0	165 000	-260 000	-440 000
SAAMISTEN MUUTOS	149 358	0	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-128 813	0	0	0	0
	209 894	0	165 000	-260 000	-440 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	209 894	0	165 000	-260 000	-440 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	548 997	-858 320	-475 357	-82 728	330 089
RAHAVARAT 31. 12.	9 937 494				
1. 1.	9 388 497	548 997			

6.4 Poistosuunnitelma

KÄYTTÖOMAISUUS	POISTOAIKA uusi suositus	Poistosuunnitelma 1.1.2013 jälkeen hankittu omaisuus	Poistosuunnitelma ennen 31.12.2012 hankittu omaisuus	Poisto- järjestelmä
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	5 - 20	5 vuotta		
Pitkävaikutteiset menot	2 - 5		3 vuotta	tasapoisto
Atk-ohjelmat		3 vuotta*		
Muut pitkävaikutteiset menot		3 vuotta*		
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	ei poistoja	ei poistoja	
Rakennukset ja rakennelmat				
Koulu- ja hallintorakennukset	20 - 50	30 vuotta	30 vuotta	tasapoisto
Tuotantorakennukset	20 - 30			
Talousrakennukset	10 - 20	20 vuotta	20 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50	30 vuotta	30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Maa- ja vesirakenteet	15 - 30	15 vuotta	15 vuotta	tasapoisto
Kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	10 vuotta	10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusteet				
Kuljetusvälineet	4 - 7		7 vuotta	tasapoisto
henkilöautot		4 vuotta		
kuorma-autot		7 vuotta		
Liikkuvat työkoneet	5 - 10	7 vuotta	7 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15	10 vuotta	10 vuotta	tasapoisto
(Koneet)			(7 vuotta)	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10	5 vuotta	5 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5	3 vuotta	3 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	3 vuotta	3 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto			
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa			
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	ei poistoaikaa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa			

Hallitus voi hyödykekohtaisesti määrittää poistoajan, mikäli taloudellinen pitoaika vaatii sitä.

* 1.1.14 alkaen hankittu omaisuus